

Paragraf 125

Ärendenummer KS2022/286

Årsredovisning och ansvarsfrihet för VafabMiljö Kommunalförbund 2021

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Årsredovisningen och revisionsberättelsen för 2021 för VafabMiljö Kommunalförbund anmäls och läggs till handlingarna.
2. Direktionen och de enskilda ledamöterna i direktionen beviljas ansvarsfrihet.

Beskrivning av ärendet

Kommunalförbundet VafabMiljö har den 24 mars 2022 överlämnat årsredovisning samt revisionsberättelse och granskningsrapport för 2021.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Av revisionsberättelse framkommer bland annat att revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige i respektive medlemskommun beviljar ansvarsfrihet för direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att ansvarsfrihet ska beviljas av kommunfullmäktige i Enköpings kommun.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2022-05-10, § 96

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-05-03

Sammanträdesprotokoll, VafabMiljö årsredovisning 2021, § 497

Årsredovisning 2021 VafabMiljö Kommunalförbund, 2022-03-24

Förändringar årsredovisning, VafabMiljö kommunalförbund, 2022-03-31

Revisionsberättelse för år 2021, 2022-03-24

Granskning av årsbokslut/årsredovisning 2021

Paragraf 96

Ärendenummer KS2022/286

Årsredovisning och ansvarsfrihet för VafabMiljö Kommunalförbund 2021

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Årsredovisningen och revisionsberättelsen för 2021 för VafabMiljö Kommunalförbund anmäls och läggs till handlingarna.
2. Direktionen och de enskilda ledamöterna i direktionen beviljas ansvarsfrihet.

Jäv

Ulrika Ornbrant (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen och beslut i ärendet.

Sammanfattning

Kommunalförbundet VafabMiljö har den 24 mars 2022 överlämnat årsredovisning samt revisionsberättelse och granskningsrapport för 2021.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Av revisionsberättelse framkommer bland annat att revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige i respektive medlemskommun beviljar ansvarsfrihet för direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att ansvarsfrihet ska beviljas av kommunfullmäktige i Enköpings kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-05-03
Sammanträdesprotokoll, VafabMiljö årsredovisning 2021, § 497
Årsredovisning 2021 VafabMiljö Kommunalförbund, 2022-03-24
Förändringar årsredovisning, VafabMiljö kommunalförbund, 2022-03-31
Revisionsberättelse för år 2021, 2022-03-24
Granskning av årsbokslut/årsredovisning 2021

Kommunledningsförvaltningen
Daniel Nilsson
0171-626289
daniel.nilsson@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Årsredovisningen och ansvarsfrihet för styrelsen för VafabMiljö Kommunalförbund 2021

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Årsredovisningen och revisionsberättelsen för 2021 för VafabMiljö Kommunalförbund anmäls och läggs till handlingarna.
2. Direktionen och de enskilda ledamöterna i direktionen beviljas ansvarsfrihet.

Ärendet

Bakgrund

Kommunalförbundet VafabMiljö har den 24 mars 2022 överlämnat årsredovisning samt revisionsberättelse och granskningsrapport för 2021.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Av revisionsberättelse framkommer bland annat att revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige i respektive medlemskommun beviljar ansvarsfrihet för direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att ansvarsfrihet ska beviljas av kommunfullmäktige i Enköpings kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-05-03
Sammanträdesprotokoll, VafabMiljö årsredovisning 2021, § 497
Årsredovisning 2021 VafabMiljö Kommunalförbund, 2022-03-24
Förändringar årsredovisning, VafabMiljö kommunalförbund, 2022-03-31
Revisionsberättelse för år 2021, 2022-03-24
Granskning av årsbokslut/årsredovisning 2021

Hannu Högberg
Stabschef
Enköpings kommun

Daniel Nilsson
Tf ekonomichef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

VafabMiljö Kommunalförbund, för kännedom

§497 VafabMiljö Årsredovisning 2021

(Dnr: 2022/155-VMKF)

Resultatet för koncernen är 10,4 mnkr för 2021, vilket är 1,8 mnkr bättre än för kommunalförbundet. Detta beror dels på att kommunalförbundet påförs ränta för den skuld kommunalförbundet har till VafabMiljö AB, dels på att det återförts 5,3 mnkr från tidigare års avsättning för miljöskuld.

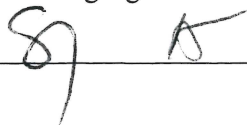
VafabMiljö Kommunalförbund redovisar ett resultat på 8,7 mnkr, vilket är 8,2 mnkr bättre än budget. Den främsta förklaringen är att intäkterna för försäljning av skrot och wellpapp är 21,5 mnkr högre än budget, vilket kommer av stigande världsmarknadspriser. Även behandlingsintäkterna är högre än budgeterat beroende på ökade mängder av restmaterial från Mälarenergis förbehandling.

Verksamhetskostnaderna är 32,2 mnkr över budget, bland annat beroende på ökade kostnader för inköp av el och flytande biogas. Kostnaderna ökar också för avfallsförbränning, vilket beror på ökade avfallsmängder. Kostnaderna för reparationer och underhåll är också över budget, en konsekvens av utbyggnationen av biogasanläggningen. Personalkostnaderna är 1,4 mnkr över budget vilket kommer av högre kostnader för pensioner. Även kostnaden för konsulter och inhyrd personal överstiger budget.

Den kommunala avfallsverksamheten redovisar ett underskott på 0,2 mnkr vilket är 7,9 mnkr bättre än budget. Främsta orsaken är de kraftigt höjda ersättningarna för försäljning av återvinningsmaterial.

Balanskravet är ett lagstadgat krav som ska uppfyllas enligt kommunallagen och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet. Förbundet uppfyller balanskravet och har en ekonomi i balans för 2021.

Justering signatur

Utdragsbestyrkande

I vissa kommuner fanns vid införandet av den nya gemensamma avfallstaxan ett ackumulerat överskott i en resultatutjämningsfond. För att återställa det överskottet har abonnenterna i dessa kommuner en rabatt på grundavgiften i den nya taxan. Under året har 9,6 mnkr använts för rabatt på taxan. Behållningen i resultatutjämningsfonden var vid årets slut 12,0 mnkr.

Skatten på förbränning har ökat årligen och påverkar resultatet negativt. Efterfrågades möjligheten att balansera den ökade kostnaden mot ökade intäkter, dvs att ta mer betalt. VafabMiljö betalar för att Mälarenergi tar emot avfallet. Kostnaden är högre desto mer plast det innehåller. Målet är att minska volymerna av avfall till förbränning.

Ett större orosmoln framöver är utsläppsrätterna, som kommer göra det mer kostsamt att förbränna, särskilt plast. En ökad utsortering behövs och mer plast behöver återvinnas.

Ifrågasattes hur länge den höga borgen behövs, med tanke på att ekonomin är så bra. Borgensåtagandet bör kunna ses över, med reservation för eventuellt behov av större investeringar framöver.

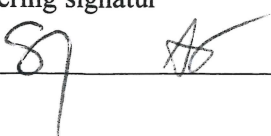
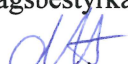
En 10-årsplan kommer att tas fram inför kommande direktionsmöte den 22 april. För en gemensam bild och ambitionsnivå.

Kostnads- och intäktsförhållandet varierar över tid. På marknadssidan där VafabMiljö säljer material styr världsmarknadspriserna både kostnader och intäkter för olika materialslag. När intäkter minskar måste kostnader minska. Verksamheten kan inte byggas upp utifrån ett dagsläge. Gällande kostnadssidan är vi tyvärr inte lika snabbbrörliga.

VafabMiljö kommunalförbund planerar och följer upp verksamheten utifrån fyra perspektiv: Kund, Medarbetare, Samhälle & miljö och Ekonomi. Perspektiven är långsiktigt målsatta och har årliga delmål. Förbundet arbetar på olika sätt för att nå satta mål. Olika åtgärder vidtas utifrån vilket mål det handlar om. För sjukfrånvaron till exempel handlar det om att uppmuntra och stötta medarbetarna till en hållbar livsstil. Under pandemin har det varit svårt att hantera vissa frågor.

Direktionen beslutade

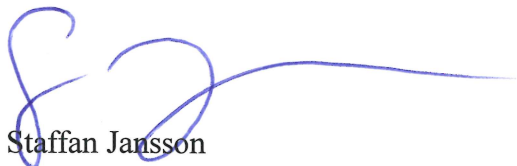
att godkänna årsredovisningen 2021.

Justering signatur 	Utdragsbestyrkande
---	--

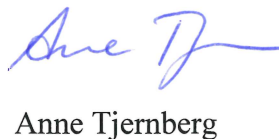
Sammanträdesprotokoll §493-§502

Protokoll fört vid	Sammanträde med direktionen för VafabMiljö Kommunalförbund	
Sammanträdesdatum	2022-03-02 kl 09.00-12.00	
Plats	Digitalt möte via Teams	
Tjänstgörande ledamöter	Mikael Söderlund (M) Ulrika Ornbrant (C) Eleonor Wikman (S) Per Möller (C) Pelle Strengbom (S) Anne Tjernberg (S) Mårten Öhrström (C) Pentti Lahtinen (S) Ylva Belin (C) Staffan Jansson (S)	Arboga Enköping Fagersta Heby Kungsör Köping Sala Skinnskatteberg Surahammar Västerås
Frånvarande ledamöter	Rene Nispeling (L) Peter Björnberg (S)	Hallstahammar Norberg
Närvarande ersättare	Kjell Persson (S) Jan Johansson (M) Daniel Steinmo (MP) Madelene Fager (C) Ralf Träskman (SBÄ) Pernilla Danielsson (M) Elisabeth Unell (M)	Arboga Fagersta t o m §499 Heby Kungsör Sala Skinnskatteberg Västerås
Övriga	Henrik Bengtsson, tf förbundsdirektör Fredrik Westberg, ekonomichef Edvin Kiellarsson, avdelningschef Transport Pernilla Widén, avdelningschef Process och Underhåll Linda Gårdstam, enhetschef Planering Casper Tham, förbundsjurist Tony Forsberg, revisor	
Vid protokollet	Lena Fryksell Söderlund, förbundssekreterare	

Justeras

Staffan Jansson

Anne Tjernberg

Årsredovisning 2021

VafabMiljö Kommunalförbund

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	3
Den kommunala koncernen	3
VafabMiljö Kommunalförbund	3
Dotterbolaget VafabMiljö AB	3
Översikt VafabMiljös utveckling.....	3
Ekonomisk utveckling koncernen	3
Ekonomisk utveckling kommunalförbundet.....	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	5
Befolkningsutveckling.....	5
Omvärldsfaktorer	5
Finansiell uppföljning och riskhantering.....	6
Pensionsförpliktelser	6
Händelser av väsentlig betydelse	7
Avfallstaxa.....	7
Avfallsplanen.....	7
Biogasen	7
Coronapandemin	7
Styrning och uppföljning av kommunalförbundet	8
Direktionens och ledningens arbete	8
Budget och uppföljning	8
Medlemsråd och samrådsorgan.....	8
Förbundsdirektionens arbete med internkontroll	8
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	9
Kommunalförbundets måluppfyllelse	9
Ekonomisk ställning.....	11
Balanskravsresultat	12
Väsentliga personalförhållanden.....	13
Personal, antal anställda och sjukfrånvaro.....	13
Förväntad utveckling.....	13
Avfallslagstiftning.....	13
Nationella avfallsplanen reviderad.....	14
Skatter	14
Utsläppsrätter.....	14
Producentansvar.....	14
Plan för cirkulär ekonomi.....	14

Plast.....	15
Avfallsbrottslighet.....	15
Politik och opinion.....	15
IT och andra digitala lösningar	15
Övrigt	15
DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING.....	16
Driftredovisning kommunalförbundet.....	16
Särredovisning kommunal avfallsverksamhet	17
Driftredovisning VafabMiljö AB.....	18
Redovisning av investeringar	18
KONCERNENS RESULTATRÄKNING.....	20
KONCERNENS BALANSRÄKNING	21
KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS	23
KOMMUNALFÖRBUNDETS RESULTATRÄKNING.....	24
KOMMUNALFÖRBUNDETS BALANSRÄKNING	25
KOMMUNALFÖRBUNDETS KASSAFLÖDESANALYS	27
NOTER.....	28

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Den kommunala koncernen

VAFABMILJÖ KOMMUNALFÖRBUND

VafabMiljö Kommunalförbund är bildat av kommunerna i Västmanlands län (Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås) samt de angränsande kommunerna i Uppsala län (Heby och Enköping). VafabMiljö har i uppdrag att hantera medlemskommunernas hushållsavfall och att göra det med stor miljöhänsyn, hög kostnadseffektivitet och med god kvalitet gentemot avfallslämnarna. Kommunalförbundet har också ett grundläggande ansvar enligt miljöbalken att utöva tillsyn, ta fram renhållningsordningar med avfallsplaner, samla in och transportera hushållsavfall samt att informera och utveckla verksamheten.

VafabMiljö ska medverka till att skapa en långsiktigt hållbar avfallshantering i regionen med utgångspunkt från nationella, regionala och lokala miljömål. Förbundet arbetar även med att avsätta material för återvinning, producera avfallsbränslen och att ta hand om farligt avfall – vilket sker på fem avfallsstationer, 18 Återbruk och vid förbrännings- och biogasanläggningen. Förbundet har även avfallsverksamhet på den konkurrensutsatta marknaden, bland annat genom att samla in, transportera och behandla avfall från företag.

DOTTERBOLAGET VAFABMILJÖ AB

Under 2021 har verksamhet startats upp i VafabMiljö AB igen. Syftet med bolaget är att arbeta med utveckling, innovationer och forskningssamverkan som stöttar kommunalförbundets uppdrag. Verksamheten kommer bestå av olika projekt både i samverkan med högskolor, universitet och andra organisationer samt egna utvecklingsprojekt. Till exempel kommer VEMM-avtalet med Mälardalens Universitet att hanteras av bolaget, liksom utredningen kring utveckling av Återbruken (enligt koncept Återbruk 2.0).

Översikt VafabMiljös utveckling

EKONOMISK UTVECKLING KONCERNEN

Tabell 1: Flerårsöversikt koncernen (tkr)

	2017	2018	2019	2020	2021
Resultaträkning					
Verksamhetens intäkter	603 966	639 405	654 008	668 800	734 529
Verksamhetens kostnader	-577 493	-631 464	-642 088	-669 205	-724 115
Resultat	26 473	7 941	11 920	-405	10 414
Balansomslutning	724 500	739 738	876 776	961 849	930 044
Anläggningstillgångar	559 128	550 532	593 926	657 829	668 448
Eget kapital	30 864	38 805	50 696	50 396	60 810
Investeringar	57 029	82 676	106 976	137 241	96 504
Nyckeltal					
Soliditet %	4,3%	5,2%	5,8%	5,2%	6,5%
Skuldsättningsgrad	22,5	18,1	16,3	18,1	14,3

I koncernen finns det interna mellanhavanden i form av att kommunalförbundet har en långfristig skuld i balansräkningen på 74,5 mnkr avseende förvärvet av inkråmet vid verksamhetsöverlåtelsen från bolaget. Förbundet betalar årligen också ränta till bolaget för skulden. Under året har utvecklingsverksamhet drivits i bolaget. Personal och konsultkostnader som uppkommit i kommunalförbundet för detta arbete har fakturerats VafabMiljö AB.

EKONOMISK UTVECKLING KOMMUNALFÖRBUNDET

Tabell 2: Flerårsöversikt kommunalförbundet (tkr)

	2017	2018	2019	2020	2021
Resultaträkning					
Verksamhetens intäkter	603 946	638 759	653 927	668 800	738 047
Verksamhetens kostnader	-579 241	-630 058	-642 430	-669 838	-729 394
Resultat	24 705	8 701	11 497	-1 038	8 653
Balansomslutning	786 199	804 554	943 495	1 028 675	995 984
Anläggningstillgångar	616 486	612 890	651 284	715 187	725 806
Eget kapital	32 312	41 013	52 510	51 472	60 125
Investeringar	54 085	82 626	106 976	137 241	96 504
Nyckeltal					
Soliditet %	4,1%	5,1%	5,6%	5,0%	6,0%
Skuldsättningsgrad	23,3	18,6	17,0	19,0	15,6

VafabMiljö Kommunalförbund har ett resultat per sista december 2021 på 8,7 mnkr.

Intäkterna har sedan den fullständiga kommunsammanslagningen 2017 ökat årligen. Det beror bland annat på att renhållningstaxorna justerats i omgångar. År 2020 infördes en ny gemensam renhållningstaxa för samtliga medlemskommuner. Därutöver görs årliga indexjusteringar på avgifter för hämtning och behandling av avfall från verksamheter. Årets stora intäktsökning beror till största delen på högre ersättning för försäljning av återvinningsmaterial samt att 2021 är det första hela året som den nya avfallstaxan gällt för samtliga kommuner.

De totala kostnaderna har också ökat i takt med att alla medlemskommuner anslutit och kommunalförbundet tagit över ansvaret för renhållningen i samtliga kommuner. Mängderna avfall till energiåtervinning har successivt ökat (förutom 2020) och därmed kostnaderna. Under 2020 infördes dessutom en förbränningskatt på avfall vilket ytterligare ökat kostnaderna för energiåtervinning. Under 2021 har kostnaderna för inköp av flytande biogas och el ökat på grund av höga marknadspriser.

Investeringsnivån har ökat årligen sedan 2017 och under 2021 färdigställdes den ombyggda biogasanläggningen med en total investering på 160 mnkr.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

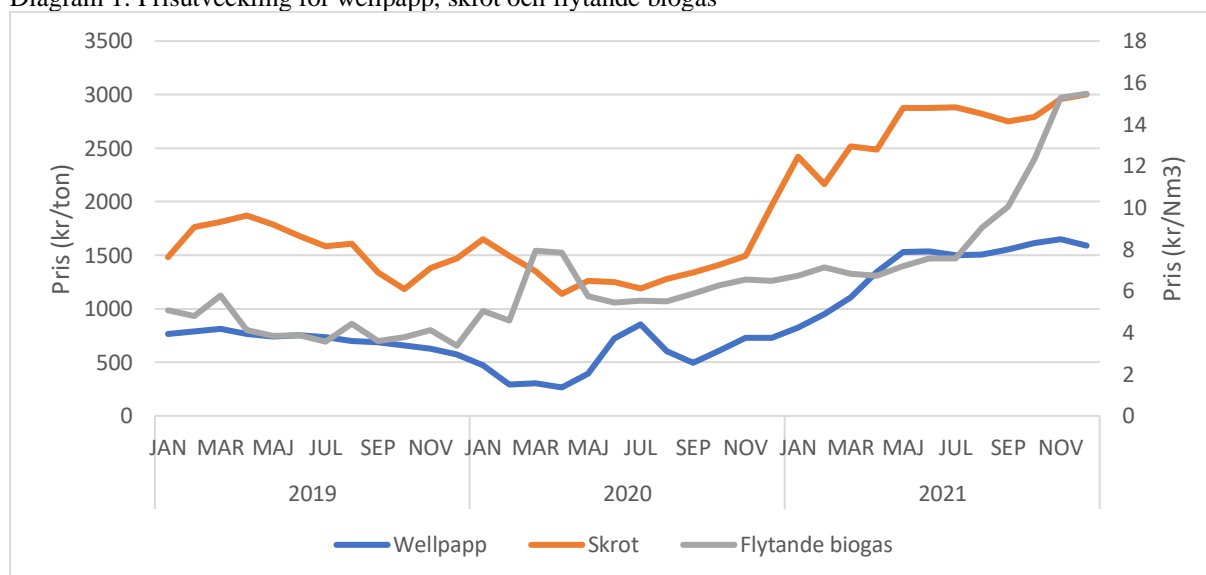
BEFOLKNINGSUTVECKLING

Befolkningen i medlemskommunerna har under 2021 ökat med ca 0,9 % till ca 340 000 invånare. Samtidigt har antal anslutna hushåll och verksamheter till VafabMiljö ökat med ca 1,1 % till nästan 176 000.

OMVÄRLDSFAKTORER

VafabMiljö påverkas av hur världsmarknadpriser för råvaror och energi utvecklas. Priserna för återvunnen metall, wellpapp och tidningar har ökat kraftigt under 2021 och ligger på rekordhöga nivåer. Normalt brukar värdet på skrot vara 1 500 kr/ton. Under 2021 har medelpriset varit 2 700 kr/ton. Även ersättningen för tidningar har ökat kraftigt under 2021, från 1 000 kr/ton i början av året till 2 000 kr/ton i slutet av året. Priset på wellpapp har också fördubblats under 2021. Därför har intäkterna för försäljning av återvinningsmaterial ökat kraftigt under 2021. Priset för köp av flytande biogas har mer än fördubblats under året vilket har medfört högre kostnader.

Diagram 1: Prisutveckling för wellpapp, skrot och flytande biogas

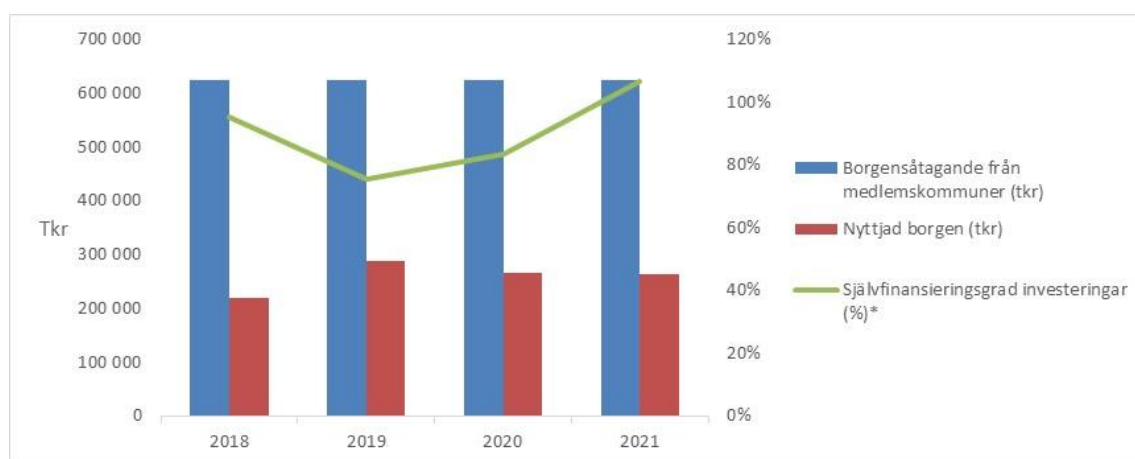

FINANSIELL UPPFÖLJNING OCH RISKHANTERING

Finansiering

VafabMiljö innehar checkräkningskredit i Swedbank med Västerås stad som motpart och kreditgivare. Förbundet har utnyttjat den borgen som medlemskommunerna lämnat med 264,3 mnkr (265,0 mnkr i dec 2020). Det innebär att förbundet har nyttjat 42,3 % (42,4 % i dec 2020) av det totala borgensbeloppet på 625 mnkr. Sammantaget kan riskexponeringen anses vara låg.

Diagram 2: Borgensåtaganden och självfinansieringsgrad kommunalförbundet

*Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar. Där nettoinvesteringar är bruttoinvesteringar med avdrag för investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Finansiella risker

VafabMiljö är exponerat för ränterisker, risker för kundförluster samt risk för anläggningsskador. Riskerna hanteras genom efterlevnad och stöd av Västerås stads finanspolicy, systematisk kreditbedömning samt fullvärdesförsäkring av anläggningsbeståndet. Förbundets ränterisk anses vara relativt låg i förhållande till de räntebärande skuldernas andel av balansomslutningen.

Förbundets utsläppsrätter uppgår till 8,3 mnkr (5,1 mnkr 2020) och påverkas av ökat marknadsvärde, bristen på utsläppsrätter i Europa och hur den svenska kronan förhåller sig till euron. Förbundet har inga derivat, ränteswappar eller andra finansiella säkringslösningar.

PENSIONS FÖRPLIKTELSE

Förbundet har de anställdas pensioner tryggade via en avsättning och en försäkringslösning via KPA. Pensionsavsättningen har ökat till och med 2021-12-31 enligt KPA:s prognos. Den totala avsättningen uppgår till 39,4 mnkr (34,2 mnkr 2020). Förbundet har sedan tidigare valt att avvika från RKR 10 och redovisar helheten som pensionsavsättning. En risk som uppmärksammats under 2021 är att pensionskostnaderna ökat som en direkt följd av SKRs antagande om ökad medellivslängd.

Händelser av väsentlig betydelse

AVFALLSTAXA

Under 2020 började den nya gemensamma renhållningstaxan tillämpas. Taxan införs stegvis i en del av kommunerna vilket innebär att grundavgifterna för 2021 har justerats enligt de beslut som kommunerna tidigare tagit.

Ett förslag till ny taxa med anledning av det nya kommunala ansvaret för returpapper har tagits fram. De beräknade kostnaderna uppgår till ca 13 mnkr och föreslås läggas på grundavgiften. Taxeförslaget ska beslutas i medlemskommunerna för att börja gälla från den 1 april 2022.

AVFALLSPLANEN

VafabMiljö och samtliga medlemskommuner har börjat arbeta med de aktiviteter som finns i avfallsplanen, t ex Återbruk 2.0, kartläggning av kommunernas verksamhetsavfall, kommunikationsstrategier mm. Under perioden har en första uppföljning av de övergripande målen gjorts.

BIOGASEN

VafabMiljö har ansökt och beviljats stöd för biogasproduktion för 2021 med 4,1 mnkr. Det har varit oklart om statligt stöd till biogasproduktion på längre sikt, men nu har ett permanent produktionsstöd för biogas införts: 500 mnkr kronor för 2022 och 700 mnkr kronor per år för perioden 2023–2024. Stödet föreslås löpa till 2040 med en kontrollstation 2024.

Avtalet med Svealandstrafiken om leverans av biogas har förlängts under 2021. Vid en ny upphandling kan ekonomin för biogasverksamheten komma att påverkas. Totalt använder Svealandstrafiken ca 80 % av den biogas som VafabMiljö säljer.

CORONAPANDEMIN

Året har i hög utsträckning påverkats av Coronapandemin. Alla som haft möjlighet att jobba hemma har gjort det i så stor utsträckning som möjligt. Det har varit besöks- och mötesbegränsningar vilket gjort att många evenemang har ställts in eller skjutits på framtiden. Vi ser också att restriktionerna påverkat mängden avfall från framför allt hotell-, restaurang- och besöksnäringen vilket även påverkat intäkterna från dessa verksamheter negativt.

Pandemin har även påverkat Svealandstrafiken och medfört att biogasförsäljningen är lägre jämfört med bedömningen i budgeten. Den ekonomiska effekten av detta är dock inte så stor eftersom även inköpen av biogas minskar.

Styrning och uppföljning av kommunalförbundet

DIREKTIONENS OCH LEDNINGENS ARBETE

Direktionens ledamöter utses av medlemskommunerna. Under 2021 har direktionen haft fem ordinarie möten och ett konstituerande direktionsmöte. På dessa möten har direktionen bland annat fattat beslut om; 3-årsbudget 2022–2024, reviderad avfallstaxa efter införande av kommunalt ansvar för returpapper, revidering av avfallsföreskrifter, investering i bredbandsutbyggnad till avfallsanläggningar och Återbruk, föreskrifter om arkivvård, verksamhetsplan och budget 2022, förslag om höjning av avfallstaxans grundavgift fr o m 1 april 2022, fastställa inriktning av genomförandeplan Återbruk 2.0, säkerhetsskyddsplan och utse säkerhetsskyddschef.

BUDGET OCH UPPFÖLJNING

Förbundsdirektionen beslutade i april om budget med investeringsplan för perioden 2022–2024. Förbundet har upprättat delårsrapporter med årsprognos per den sista april och per den sista augusti; båda rapporterna godkändes på direktionsmötena i juni och september. Direktionen fastställde också förbundets verksamhetsplan och budget för 2022 på decembermötet.

MEDLEMSRÅD OCH SAMRÅDSORGAN

Samråd ska ske mellan medlemskommunerna inom ramen för ett medlemsråd i frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Medlemsrådet representeras av kommunstyrelsernas ordförande och sammankallande är Västerås stad. Medlemsrådet har haft två möten, i maj och november, där förbundets ledning varit föredragande. Frågor att samråda kring har varit; returpapper som kommunalt avfall, förslag till höjning av avfallstaxan 2022, budget 2022–2024 och nytt koncept för Återbruken. Samrådsorganet, som består av tjänstemän från varje medlemskommun och leds av VafabMiljö, har haft fyra möten under 2021. Under våren hölls också två separata workshops. En om projektet Återbruk 2.0 och en om ”Återanvändning av möbler i offentlig verksamhet”. Samrådsorganet var också inbjudna och väl representerade vid informationsmötet i december. Viktiga frågor för samrådsorganet har varit aktiviteter i Avfallsplanen, returpappersansvaret och andra nyheter som är på gång eller ute på remiss. Varje möte innehåller ett ”kommunsvep” för att ta del av aktuella frågor i respektive kommun och inspireras av varandra.

FÖRBUNDSDIREKTIONENS ARBETE MED INTERNKONTROLL

Kommunalförbundets internkontrollplan består av två delar; en del som beskriver förbundets största risker och en del bestående av en handlingsplan för att åtgärda/minimera riskerna. I arbetet är det viktigast att fokusera på de risker med högt riskvärde, dvs de risker som har hög sannolikhet till att inträffa och som leder till stor konsekvens (skada) för organisationen. Internkontrollplanen utgår från processerna i ledningssystemet, dvs förbundets lednings-, huvud- och stödprocesser.

Hur arbetet med att åtgärda riskerna gått återrapporteras årligen till förbundsdirektionen. I rapporteringen ingår en utvärdering av hur arbetet bedrivits under året, dvs vad som gått bra och vad som gått mindre bra, samt en ny reviderad plan för det kommande året.

Enligt våra standarder ISO 9 001 och 14 001 ska verksamheten årligen revideras utav förbundets utsedda internrevisorer. Under året har en av revisorernas internkontrollvecka haft temat ”internkontrollplan”. Syftet var dels att förankra internkontrollplanen hos våra internrevisorer, dvs att öka kunskapen om planen, dels att internrevisionen nu ska fördjupa sin revidering av verksamheten med stöd av internkontrollplanen.

En förbättringspotential som blivit tydligt under året är förankringen av internkontrollplanen i förbundets processteam. Det är viktigt att processledaren med sina processteam är delaktig i utvärderingen av riskerna och är med och tar fram handlingsplanerna. Det arbetet kan göras bättre framöver.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

KOMMUNALFÖRBUNDETS MÅLUPPFYLLELSE

VafabMiljö Kommunalförbund planerar och följer upp verksamheten utifrån fyra perspektiv: Kund, Medarbetare, Samhälle & miljö och Ekonomi. Perspektiven är långsiktigt målsatta (till år 2030) och har årliga delmål som syftar till att stödja de långsiktiga målen. Tabell 3 nedan visar förbundets styrkortmodell. Tabellen innehåller de övergripande målen för respektive perspektiv, målen för året samt en utvärdering om målen för respektive perspektiv uppnås för året.

Tabell 3: Uppföljning av styrkort för perioden

Perspektiv och övergripande mål	Delmål	Målnivå 2021	Mål-uppfyllelse	Värdering
Kund 1. VafabMiljö har nöjda kunder som har förtroende för oss.	1a. Andelen kunder som är nöjda med oss.	85%	↑ 88%	Målet uppnås.
	1b. Andelen kunder som har förtroende för oss.	85%	↑ 85%	Målet uppnås.
	1c. Andelen reklamationer insamling verksamhet.	1‰	↑ 0,7	Målet uppnås.
	1d. Andelen reklamationer insamling hushåll (egen regi).	1‰	↑ 0,7	Målet uppnås.
	1e. Andelen reklamationer insamling hushåll (extern aktör).	1‰	↑ 0,5	Målet uppnås.
Medarbetare 2. VafabMiljö är en attraktiv arbetsplats där alla bidrar till utveckling av verksamheten.	2a. Målnivå för sjukfrånvaron.	4,6%	↓ 5,6%	Målet uppnås ej.
	2b. Andelen medarbetare som anser att vi har ett gott ledarskap.	67%	↑ 68%	Målet uppnås.
	2c. Andelen medarbetare som anser att vi efterlever våra värdeord.	25%	↑ 28%	Målet uppnås.
	2d. Andelen medarbetare som kan rekommendera VafabMiljö som arbetsgivare.	57%	↓ 54%	Målet uppnås delvis.
	2e. Svarsgenomsnitt på fråga om vi upplevs som en attraktiv arbetsgivare (5-gradig skala).	4,0	↓ 3,9	Målet uppnås delvis.
Samhälle & miljö 3. VafabMiljö bidrar till ökad resurshushållning.	3a. Andelen invånare som tycker det är enkelt att lämna saker för återanvändning.	75%	↑ 79%	Målet uppnås.
	3b. Andelen hushållsavfall som energiätvervinns minskar.	50%	↑ 49%	Målet uppnås.
	3c. Utsorteringen av matavfall ska öka med 5% per år.	5%	↓ 2,8%	Målet uppnås ej.
Ekonomi 4. VafabMiljö ska ha en långsiktigt stabil ekonomi.	4a. Soliditeten ska årligen öka.	4,9%	↑ 6,0%	Målet uppnås.
	4b. Skuldsättningsgraden ska årligen minska.	19,4	↑ 15,6	Målet uppnås.
	4c. Ekonomiskt resultat i kommunal avfallsverksamhet.	-8,1	↑ -0,9	Målet uppnås.
	4d. Resultatnivå i övrig avfallsverksamhet.	3,1%	↓ 2,8%	Målet uppnås ej.

Perspektiv Kund

I den kundundersökning som under året skickades ut till invånarna i våra medlemskommuner uppfylldes målet om andelen nöjda kunder och kunder som har förtroende för oss. Serviceindex ligger på 88 % och förtroendeindex på 85 %. Båda målen är uppfyllda.

När det gäller andelen reklamationer, både för hushållsinsamlingen och för verksamhetsinsamling, är målet max 1 promille. Målen uppnås för helåret.

På övergripande nivå *uppfylls målet* att VafabMiljö ska ha nöjda kunder som har förtroende för oss.

Perspektiv Medarbetare

Målnivån för sjukfrånvaron är 4,6 %. Utfall för helåret landade på 5,6 % och målet uppnåddes därmed inte. Under pandemin har sjuktalen successivt gått upp och påverkat resultatet negativt. När det gäller övriga delmålen i medarbetarperspektivet ser vi att våra medarbetare är positiva till ledarskapet och att det sker en positiv förflyttning kring efterlevnaden av våra värdeord. För mål 2d och 2e, gällande vår attraktivitet som arbetsgivare, är nivån som tidigare år och målen bedöms uppfyllas till viss del.

På övergripande nivå *uppfylls delvis målet* att VafabMiljö är en attraktiv arbetsplats där alla bidrar till utveckling av verksamheten.

Perspektiv Samhälle och miljö

Mål 3a mäts vid den årliga kundundersökningen. Andelen varierar stort mellan svarande i olika kommuner men som helhet uppnås målet i VafabMiljö-regionen. Mål 3b är en sammanvägning av insamlat restavfall och grovavfall från hushållen och som går till energiåtervinning. År 2017 låg vi på 54 % som en jämförelse. Mål 3c uppnås inte då utsorteringen av matavfall inte ökade så mycket som målet var satt till. Det blev dock en liten upphämtning under årets sista månader, så utfallet är bättre än vid bedömningen i samband med tertial 2.

På övergripande nivå *uppfylls delvis målet* att VafabMiljö bidrar till ökad resurshushållning.

Perspektiv Ekonomi

Det övergripande ekonomiska målet är att VafabMiljö ska ha en *långsiktigt stabil ekonomi*. Som stöd till målet finns fyra underliggande delmål:

1. *Det ekonomiska resultatet i förbundets kommunala avfallsverksamhet ska vara i balans.*

Det kommunala avfallsuppdraget inrymmer det uppdrag som kommunalförbundet har enligt 15 kapitlet miljöbalken. Med ekonomisk balans menas att VafabMiljö tar ut abonnentavgifter som motsvarar de kostnader kommunalförbundet har för den kommunala avfallshanteringen.

2. *Det ekonomiska resultatet i förbundets övriga avfallsverksamhet ska uppgå till minst 5 % av verksamhetens intäkter.*

Med övrig avfallsverksamhet menas all verksamhet som bedrivs utanför det kommunala avfallsuppdraget. Genom överskott i den övriga avfallsverksamheten ges förutsättningar för ett långsiktigt handlingsutrymme samt ett minskat lånebehov vid investeringar.

3. *Soliditeten ska årligen öka till dess att ett värde över 15 % uppnås.*

Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital och anger förbundets ekonomiska stabilitet. Soliditeten anges som eget kapital i procent av balansomslutningen, dvs summan av kommunalförbundets tillgångar.

Förändringen av soliditeten mellan två år visar om resultatet varit tillräckligt i förhållande till tillväxten. Under perioder med höga investeringsnivåer kan en tillfälligt försämrad soliditet ändå vara acceptabel. Låg tillväxt i kombination med försämrad soliditet är däremot en varningssignal. Soliditeten ska årligen öka tills det att värdet är större än 15 %. Målet är långsiktigt och ska uppnås till år 2030.

4. *Skuldsättningsgraden ska årligen minska till dess att ett värde under 10 uppnås.*

Skuldsättningsgraden beskriver kommunalförbundets finansiella styrka och beräknas som kvoten mellan totala skulder och eget kapital. Om skuldsättningsgraden är låg innebär det att soliditeten är hög. Båda nyckeltalen använder eget kapital men då skuldsättningsgraden ställer det mot skulderna ställer soliditeten eget kapital mot tillgångarna. Skuldsättningsgraden ska årligen minska till dess att kvoten mellan skulder och eget kapital är under 10. Målvärdet är långsiktigt och ska uppnås till år 2030.

För perspektiv ekonomi går tre av fyra delmål i rätt riktning under 2021: skuldsättningsgraden minskar, soliditeten ökar och den kommunala avfallsverksamheten går bättre än planerat. Däremot uppnås inte resultatnivån i den övriga avfallsverksamheten. Bedömningen på övergripande nivå är att målet om en långsiktigt stabil ekonomi *uppnås delvis* för året.

EKONOMISK STÄLLNING

Tabell 4: Resultaträkning för koncernen och kommunalförbundet (KF)

	Budget		Utfall		Avvikelse	
	Koncern	KF	Koncern	KF	Koncern	KF
Intäkter	690 283	690 283	743 312	738 047	53 029	47 764
Verksamhetskostnader	-336 764	-336 764	-368 919	-368 919	-32 155	-32 155
Personalkostnader	-177 190	-177 190	-178 592	-178 592	-1 402	-1 402
Övriga externa kostnader	-75 766	-74 916	-83 681	-79 919	-7 915	-5 003
Avskrivningar	-76 162	-76 162	-78 223	-78 223	-2 061	-2 061
Kostnader	-665 882	-665 032	-709 415	-705 653	-43 533	-40 621
Intäktjustering inaktiva deponier	-4 000	-4 000	-9 355	-9 355	-5 355	-5 355
Avskrivning inaktiva deponier	-14 700	-14 700	-9 086	-9 086	5 614	5 614
Rörelseresultat inkl sluttäckning	5 701	6 551	15 456	13 953	9 755	7 402
Finansiella poster	-5 091	-6 051	-4 578	-5 300	513	751
Uppskjuten skatt			-116		-116	0
Skatt på årets resultat	-23		-348		-325	0
Resultat	587	500	10 414	8 653	9 827	8 153

Resultatet för koncernen är 10,4 mnkr för 2021, vilket är 1,8 mnkr bättre än för kommunalförbundet. Detta beror dels på att kommunalförbundet påförs ränta för den skuld kommunalförbundet har till VafabMiljö AB, dels på att det återförts 5,3 mnkr från tidigare års avsättning för miljöskuld.

VafabMiljö Kommunalförbund redovisar ett resultat på 8,7 mnkr, vilket är 8,2 mnkr bättre än budget. Den positiva avvikelsen beror till stor del på ökade intäkter för försäljning av återvinningsmaterial, främst beroende på kraftigt höjda marknadspriser på skrot och wellpapp under året.

Balanskravsresultat

Balanskravet är ett lagstadgat krav som ska uppfyllas enligt kommunallagen och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet. Ett eventuellt underskott i bokslutet ska inarbetas och det egna kapitalet ska återställas inom tre år utifrån en åtgärdsplan. Förbundet uppfyller balanskravet och har en ekonomi i balans för 2021.

I vissa av medlemskommunerna fanns vid införandet av den nya gemensamma avfallstaxan ett ackumulerat överskott i en resultatutjämningsfond. För att återställa det överskottet så har abonnenterna i dessa kommuner en rabatt på grundavgiften i den nya taxan. Under året har 9,6 mnkr använts för rabatt av taxan. Behållningen i resultatutjämningsfonden var vid årets slut 12,0 mnkr.

Tabell 5: Balanskravsutredning kommunalförbundet (tkr)

	2019	2020*	2021
Årets resultat	11 497	-1 038	8 653
Avgår samtliga realisationsvinster	-2 648	-1 574	-4 387
<i>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</i>	<i>8 849</i>	<i>-2 612</i>	<i>4 266</i>
Medel från resultatutjämningsfond, (ingår i årets resultat)	2 721	8 122	8 880
Årets balanskrav	8 849	-2 612	4 266
Infrias balanskravet	Ja	Nej	Ja

*Årets balanskrav för 2020 är omräknat jämfört med årsredovisningen för 2020. Detta beror på att uppställningen för balanskravsutredning i RKR R15 misstolkats. Det uppstår då ett negativt balanskravsresultat för 2020. Tidigare års resultat och årets resultat väger väl upp detta, varpå det inte har någon negativ inverkan på förbundet.

Väsentliga personalförhållanden

PERSONAL, ANTAL ANSTÄLLDA OCH SJUKFRÅNVARO

I tabellen nedan redovisas personalstatistik för kommunalförbundet.

Tabell 6: Personalstatistik

	2017	2018	2019	2020	2021
Medelantal tillsvidareanställda	247	247	249	248	264
Antal män/kvinnor	170/77	173/74	176/73	175/73	186/78
Antal timanställda och vikarier	71	78	85	85	65
Medarbetarkostnader, mnkr	157,3	164,9	164,4	170,7	178,6
Sjukfrånvaro					
Total sjukfrånvaro *	4,8%	5,0%	4,5%	5,0%	5,6%
- långtidsfrånvaro **	52,9%	42,6%	31,0%	30,7%	41,4%
- sjukfrånvaro för män	4,3%	4,8%	4,4%	4,9%	5,8%
- sjukfrånvaro för kvinnor	6,3%	5,4%	4,6%	5,3%	5,2%
- anställda -29 år	1,5%	4,7%	4,6%	3,2%	2,6%
- anställda 30 - 49 år	5,4%	4,5%	3,9%	4,5%	4,5%
- anställda 50 år -	5,1%	5,5%	5,0%	5,8%	7,6%

* Procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

**Procent av total sjukfrånvaro. Med långtidsfrånvaro avses sjukfrånvaro med en sammanhängande tid över 60 dagar eller mer.

Under året tillsvidareanställdes flera chaufförer och miljöarbetare som tidigare varit timanställda och vikarier.

Förväntad utveckling

AVFALLSLAGSTIFTNING

Den nya avfallsförordningen är baserad på EU-ändringar och innebär många ändringar på olika nivåer. Begreppet ”hushållsavfall” ersätts med ”kommunalt avfall”. Under hösten 2021 har Naturvårdsverket publicerat en vägledning för hur kommunalt avfall ska tolkas som kommer att innebära en del förändringar jämfört med tidigare vägledning. Från den 1 januari 2023 får kommunen ansvaret enligt den nya regleringen för att behandla allt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Vissa förtydliganden har gjorts när det gäller gränsdragningarna för kommunens ansvar för latrin och avfall från avloppsanläggningar. Förtydliganden har gjorts för olika verksamheter där avfallet ska klassas som kommunalt avfall om det liknar hushållsavfall till sin art och sammansättning.

Regeringens utredning om möjligheten för yrkesmässiga verksamheter att ta hand om sitt kommunala avfall, ett så kallat frival har presenterats och skickats ut på remiss. Utredningen föreslår att regeringen ska införa en möjlighet för verksamheter att själva ta hand om sitt kommunala avfall. Det är oklart om utredningens förslag kommer att resultera i några nya regler.

Naturvårdsverket har under hösten 2021 publicerat ett regelförslag som innebär att det införs ett generellt krav på separat utsortering av bioavfall för både hushåll och verksamheter. Förslaget bygger

på regler i EU:s avfallsdirektiv och innebär att det blir obligatoriskt för hushåll och verksamheter som omfattas av reglerna för kommunalt avfall att sortera ut matavfall.

NATIONELLA AVFALLSPLANEN REVIDERAD

Den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är reviderad utifrån nya krav i EU:s avfallspaket. Det tvådelade dokumentet har bland annat uppdaterats med nya uppgifter, till exempel nya etappmål, och fått en samlad beskrivning av avfallsförebyggande åtgärder och avfallsuppgifter som alla på sitt sätt ska bidra till en effektivare avfallshantering. Avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet gäller 2018–2023.

SKATTER

I slutet av 2019 beslutade riksdagen att införa en skatt på förbränning av avfall med 75 kr/ton från och med 1 april 2020. Nivån höjdes till 100 kr/ton för 2021 och blir 125 kr/ton från och med 2022. Skatten innebär stora kostnadsökningar i det korta perspektivet eftersom arbetet med att minska mängden avfall till förbränning tar tid. Varje år går närmare 100 000 ton till avfallsförbränning.

UTSLÄPPSRÄTTER

Utöver skatten kommer handeln med utsläppsrätter att innebära kraftigt höjda kostnader för avfallsförbränning. Beräkningar som gjorts visar att kostnaderna för utsläppsrätter kan komma att öka med runt 200 kr/ton de kommande åren.

PRODUCENTANSVAR

Producentansvaret för returpapper upphörde den 31 december 2021 och i stället införs ett kommunalt ansvar. En förändring som innebar ett omfattande förberedelsearbete eftersom insamlingen och återvinningen av returpapper tas över från producenterna från och med den 1 januari 2022.

I en promemoria som regeringen presenterade i början av november 2021 föreslås att förpackningar av papper och kartong, plast, glas och metall från hushåll ska samlas in fastighetsnära. Kommunerna ska ta över det operativa ansvaret för förpackningsinsamlingen från hushåll och verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll. Producenterna ska finansiera insamlingen och behandlingen samt täcka kommunernas kostnader för omlastning och information till hushållen.

Även den förändringen kommer att få stor påverkan på VafabMiljös verksamhet eftersom förslaget innebär att det senast den 1 januari 2026 ska finnas ett kommunalt insamlingsystem på plats i hela regionen. Senast den 7 februari vill regeringen ha in synpunkter på förslaget.

Även ett förslag till producentansvar för textilier har presenterats. Producenterna ska ha ett ekonomiskt och organisatoriskt ansvar för insamling och återvinning av textilier. Insamlingen ska vara ”lämplig” och rikstäckande. Inget krav på bostadsnära insamling ställs. Kommuner kan samla in textil separat, men materialet ska lämnas till producenterna. Ideella aktörers insamling ska också kunna fortsätta som hittills.

PLAN FÖR CIRKULÄR EKONOMI

Regeringen har presenterat Sveriges första handlingsplan för cirkulär ekonomi. Bland annat föreslås ett produktpass och kvotplikt. Handlingsplanen innehåller drygt 100 åtgärder om avfallshantering men också om industriomställning, materialförsörjning och teknikutveckling. I planen framgår att kommunerna har en central roll för det fortsatta arbetet med att genomföra strategin och handlingsplanen.

PLAST

EU:s direktiv för engångsplast har implementerats i den svenska lagstiftningen. Det blir förbjudet att sätta vissa plastprodukter på marknaden, däribland bestick och tallrikar i plast samt livsmedelsbehållare och muggar i polystyren, till exempel frigolit. Återvinningsmålen för dryckesflaskor skärps: 2025 ska 77 % samlas in för att materialåtervinnas och 2029 höjs målet till 90 %. Det ställs också krav för att skapa en marknad för återvunnen plast; från och med 2025 ska PET-flaskor innehålla minst 25 % återvunnen plast och minst 30 % år 2030.

Naturvårdsverket har presenterat Sveriges färdplan för hållbar plastanvändning. Målet är att plast ska användas på rätt plats, i resurs- och klimatteffektiva, giftfria och cirkulära flöden med försumbart läckage. På så sätt ska vi nå en ökad resurshushållning och minskad negativ miljöpåverkan inklusive minskad klimatpåverkan. Men det kräver betydande förändringar.

AVFALLSBROTTLIGHET

Under de senaste åren har det varit ett flertal uppmärksammade fall av avfallsrelaterad miljöbrottslighet. Därför har regeringen föreslagit att det ska satsas 50 mnkr under 2022 för att förebygga, förhindra och bekämpa brottslighet kopplat till avfall. Det ska bland annat ge förbättrad tillsyn, ökad gränskontroll och förbättrat utredningsarbete vid flera myndigheter.

POLITIK OCH OPINION

När det gäller hållbarhetsfrågornas plats i politiken och opinionen det senaste året har fokus även i år legat på klimatfrågan och omställning till ett fossilfritt land står högt på agendan. Det är en fråga där vi ser tydliga konsekvenser i väderfenomen i omvärlden och som ger effekter på debatten. Oavsett inriktning från politiken på en nationell nivå kommer troligtvis biogasen ha en viktig roll i omställningen till fossilfria transporter.

En annan hållbarhetsfråga som lyfts upp i flera sammanhang är den biologiska mångfalden. Många arter är hotade och allt fler rapporter visar på att läget för våra insekter blir alltmer akut. Utan dessa livsnödvändiga pollinerare kommer livsmedelsproduktionen inte fungera. Vårt sätt att bruka jorden måste ändras för vår egen överlevnads skull. Här kan VafabMiljö fundera på användningen av de stora arealer som sluttäckta deponier utgör i framtiden och hur vi kan bidra till den biologiska mångfalden.

IT OCH ANDRA DIGITALA LÖSNINGAR

Den digitala utvecklingen är av betydelse för VafabMiljö. Ny relevant teknik är obemannade öppettider på Återbruk, nivågivare i behållare och kärl, självkörande sopbilar, RFID-teknik för automatisk registrering av olika flöden, sorteringsrobotar och automatiserade kundtjänstfunktioner. En strategi för den digitala utvecklingen på VafabMiljö behöver tas fram och implementeras i kommande verksamhetsplaner.

ÖVRIGT

Andra omvärldsfaktorer av betydelse är utvecklingen på bostadsmarknaden, där det också handlar om omhändertagandet av jordar och massor med olika föroreningsgrad. Dessutom finns nationella förslag till ändrade rikt- och gränsvärden som kan innebära att mer material kan stanna på exploateringsområdena eller på andra sätt återföras till samhället vilket också kan påverka mängden jordar och massor.

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Driftredovisning kommunalförbundet

I nedanstående tabell redovisas budget, utfall och avvikelse för helåret.

Tabell 7: Driftredovisning kommunalförbundet (tkr)

	Utfall 2020	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
Taxor och avgifter	359 083	363 016	366 368	3 352
Behandlingsintäkter	120 211	132 823	141 895	9 072
Försäljningsintäkter	144 989	143 178	164 932	21 754
Transportintäkter	33 143	34 813	36 474	1 661
Övriga intäkter	24 866	16 453	28 378	11 925
Intäkter	682 292	690 283	738 047	47 764
Verksamhetskostnader	-344 183	-336 764	-368 919	-32 155
Personalkostnader	-170 727	-177 190	-178 592	-1 402
Övriga externa kostnader	-75 779	-74 916	-79 919	-5 003
Avskrivningar	-67 671	-76 162	-78 223	-2 061
Kostnader	-658 360	-665 032	-705 653	-40 621
Intäktjustering inaktiva deponier	-13 492	-4 000	-9 355	-5 355
Avskrivning inaktiva deponier	-5 208	-14 700	-9 086	5 614
Rörelseresultat inkl. sluttäckning	5 232	6 551	13 953	7 402
Finansiella intäkter	306	213	572	359
Finansiella kostnader	-6 576	-6 264	-5 872	392
Resultat	-1 038	500	8 653	8 153
<i>Varav kommunal avfallsverksamhet</i>	<i>-4 234</i>	<i>-8 047</i>	<i>-175</i>	<i>7 872</i>
<i>Varav övrig avfallsverksamhet</i>	<i>3 196</i>	<i>8 547</i>	<i>8 828</i>	<i>281</i>

Resultatet för 2021 är 8,7 mnkr, vilket är 8,2 mnkr bättre än budget. Den främsta förklaringen är att intäkterna för försäljning av skrot och wellpapp är 21,5 mnkr högre än budget, vilket kommer av stigande världsmarknadspriser. Även behandlingsintäkterna är högre än budgeterat vilket beror på ökade mängder av restmaterial från Mälarenergis förbehandling.

Verksamhetskostnaderna är 32,2 mnkr över budget, vilket kommer av ökade kostnader för inköp av el och flytande biogas. Prissättningen på dessa har ökat kraftigt som en följd av höga marknadspriser. Kostnaderna ökar också för avfallsförbränning, vilket beror på ökade avfallsmängder. Kostnaderna för reparationer och underhåll är över budget, och är en konsekvens av utbyggnationen av biogas-anläggningen. Till följd av de höga världsmarknadspriserna på skrot och wellpapp har även inköp av återvinningsmaterial ökat jämfört med budget.

Personalkostnader är 1,4 mnkr högre än budgeterat vilket kommer av högre kostnader för pensioner.

Övriga externa kostnader överstiger budget med 5 mnkr. Kostnader för konsulter och tillfälligt inhyrd personal står för den största avvikelsen.

Avskrivningskostnaderna har en negativ avvikelse med 2,1 mnkr vilket i huvudsak beror på högre avskrivningar på den nybyggda biogasanläggningen än planerat.

SÄRREDOVISNING KOMMUNAL AVFALLSVERKSAMHET

Uppdraget att ta hand om avfall som kommunalförbundet har enligt 15 kapitlet miljöbalken (kommunal avfallsverksamhet, KAV) särredovisas från övrig avfallsverksamhet.

Tabell 8: Resultat för kommunal avfallsverksamhet (tkr) *

	Utfall 2020	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
Taxor och avgifter	359 355	363 196	360 181	-3 015
Försäljning biogas	18 551	19 474	17 256	-2 218
Försäljning fjärrvärme Norsa	9 503	9 397	8 258	-1 139
Försäljning återvinningsmaterial	16 649	18 412	29 583	11 171
Försäljning bränslen	14 456	12 654	11 358	-1 296
Övriga intäkter	13 210	9 595	15 119	5 524
Intäkter	431 724	432 728	441 755	9 027
Gemensamma kostnader	-62 002	-63 069	-60 423	2 646
Miljöåtgärder	-40 541	-43 603	-43 101	502
Insamling mat- och restavfall	-105 170	-105 061	-103 273	1 788
Insamling grovavfall och farligt avfall Återbruket	-52 667	-52 468	-54 151	-1 683
Omlastning och sortering vid avfallsanläggningar	-35 334	-35 351	-36 837	-1 486
Produktion och distribution av biogas	-30 416	-34 655	-37 359	-2 704
Avsättning grov- restavfall och farligt avfall	-87 207	-87 312	-85 552	1 760
Insamling och avsättning slam	-22 621	-19 256	-21 234	-1 978
Kostnader	-435 958	-440 775	-441 930	-1 155
Resultat	-4 234	-8 047	-175	7 872

*Inkl interna poster

Den kommunala avfallsverksamheten redovisar ett underskott på 0,2 mnkr vilket är 7,9 mnkr bättre än budget. Den främsta orsaken är de kraftigt höjda ersättningarna för försäljning av återvinningsmaterial.

Under året klassades inte fettavskiljarslam som ett kommunalt avfall, och intäkten tillföll den övriga avfallsverksamheten. I budgeten upptogs dock fettavskiljarslam som ett kommunalt avfall varför en budgetdifferens mellan verksamheterna föreligger.

Minskad intäkt för försäljning av biogas beror på minskad försäljning till Svealandstrafiken.

Avvikelsen för övriga intäkter består bland annat av en högre intäkt för biogasstöd från Jordbruksverket, vidarefaktureringskostnader till VafabMiljö AB och försäljning av anläggningstillgångar.

Minskningen av de gemensamma kostnaderna beror till stor del av lägre fastighetskostnader.

Ökningen av kostnader för produktion och distribution av biogas beror på högre kostnader för underhåll samt högre avskrivningar av biogasanläggningen.

De ökade kostnaderna för insamling och avsättning av slam från enskilda avlopp beror på ökade transportkostnader.

Driftredovisning VafabMiljö AB

Bolaget har startat upp verksamheten enligt verksamhetsplanen för 2021 med två strategiska utvecklingsprojekt. Dessa är arbete i projektet Återbruk 2.0 samt att utveckla det nya returpappers-uppdraget som VafabMiljö Kommunalförbund får ansvar för från och med den 1 januari 2022.

Tabell 9: Driftredovisning VafabMiljö AB (tkr)

	Utfall 2020	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
Övriga intäkter	0	5 205	5 265	-60
Intäkter	0	5 205	5 265	-60
Personalkostnader	0	-600	0	-600
Övriga externa kostnader	-14	-2 950	-3 762	812
Kostnader	-14	-3 550	-3 762	212
Rörelseresultat	-14	1 655	1 503	152
Finansiella poster	824	960	722	238
Bokslutsdispositioner	-210	-654	-563	-91
Skatt	-133	-404	-348	-56
Resultat	467	1 557	1 314	243

Under året har kostnader motsvarande 3,7 mnkr fakturerats från förbundet till bolaget. Kostnaderna avser dels personalkostnader för bolagsledning, projektledning och övrigt arbete i utvecklingsprojekten med sammanlagt 2,3 mnkr, dels externa konsultkostnader motsvarande 1,4 mnkr för arbete i projektet Återbruk 2.0.

Bolaget erhåller också en ränteintäkt på 0,7 mnkr från VafabMiljö Kommunalförbund avseende en fordran för överlåtelseskillingen från 2016-01-01. Med de periodiseringar och avsättningar som har gjorts i samband med årsbokslutet redovisar bolaget ett resultat för 2021 på 1,3 mnkr.

Redovisning av investeringar

Investeringsbudgeten för 2021 är 97,9 mnkr och utfallet är 96,5 mnkr, vilket är 1,4 mnkr under budget.

Avvikelsen för biogasutbyggnaden beror på förskjutning av fakturor mellan åren. Flera av de budgeterade investeringarna i byggnader har flyttats till 2022, bland annat yttre renovering av driftkontor Gryta, tak för bioavfall på Norsa samt en renovering av maskinhall, förråd och verkstad på enhet gas. Under året har personalytor på kontoret vid förbränningsanläggningen i Norsa anpassats till ett aktivitetsbaserat arbetssätt.

Investeringen i IT är fiberkommunikation till återbruk och avfallsanläggningar enligt direktionsbeslut i maj samt diarie- och dokumenthanteringssystem. Investeringarna av kärl, gasflak och containers blev lägre än budgeterat då reparation av befintliga containers prioriterats (i stället för att köpa nya). För markanläggningar har investeringar gjorts i sorterings-/lagerytor och asfaltarbeten på anläggningarna. Investeringen i ny oljejordplatta utgår. Maskiner vid avfallsanläggningarna översteg budget beroende på att en lastmaskin levererades 2021 i stället för 2020 (som budgeterat), samt att en maskin för materialhantering blev något dyrare än budgeterat. Ombyggnaden av driftkontoret på Gryta pågick till och med första tertiet 2021, den totala utgiften är inom budget.

Processanläggningar består av många projekt, exempelvis stödljebraännare och stoftutmatning till energiåtervinningen, tryck- och instrumentluft, kompressor till gasflakstankningen och kompletterande utrustning för förpackat livsmedel till enhet gas.

Utfallet för 2021 blev lägre än budgeterat eftersom några av projekten utgår och några har flyttats till 2022. Av de projekt som flyttats kan nämnas bandtransportör till containerhallen på energiåtervinningen, fickor för verksamhetsslam på Gryta samt renovering av befintlig röt-kammare.

Ny pilotanläggning för produktion av LBG (flytande biogas) pågår och kommer att avslutas under 2022. Förbundet erhåller 45 % i investeringsbidrag av den totala utgiften på 14 mnkr. Utgiften för renhållnings- och servicefordon blev lägre eftersom leveranstiderna är betydligt längre än normalt, flera fordon har beräknat leverans under första tertiet 2022, i stället för 2021 som budgeterat.

För Återbruken blev utfallet 0,3 mnkr högre än budgeterat. Vindskydd och truckar blev dyrare än budget men å andra sidan blev utgiften för inköp av containers lägre. Utgiften för övriga investeringar blev 1,1 mnkr dyrare än budget, vilken består av belysningsprojekt med byte till LED och en energiöversyn på verkstaden.

Tabell 10: Investeringsredovisning

Typ av investering, tkr	2019	2020	Budget 2021	2021	Avvikelse
Biogasutbyggnad	37 242	76 265	22 294	34 517	-12 223
Byggnader	2 219	845	5 456	3 870	1 586
IT			383	4 130	-3 747
Kärl, containers och gasflak	8 885	10 216	6 637	4 006	2 631
Mark- och markanläggningar	16 098	4 233	7 715	1 036	6 679
Maskiner vid avfallsanläggningarna	16 225	7 466	11 635	17 287	-5 652
Nya kontor	3 483	9 092	4 436	6 583	-2 147
Processanläggningar	11 988	12 198	18 171	6 906	11 265
Processoptimering med LBG			4 579	3 507	1 072
Renhållningsfordon	6 499	10 195	7 995	4 594	3 401
Återbruk		0	5 717	6 046	-329
Övrigt	4 337	6 731	2 886	4 022	-1 136
Summa investeringar	106 976	137 241	97 904	96 504	1 400

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
KONCERNENS RESULTATRÄKNING			
Tkr			
Verksamhetens intäkter	2	733 957	668 800
Verksamhetens kostnader	3	-631 192	-590 703
Avskrivningar	4	-87 309	-72 879
Verksamhetens nettokostnader		15 457	5 218
Finansiella intäkter		572	306
Finansiella kostnader	5	-5 150	-5 753
Resultat efter finansiella poster		10 878	-228
Uppskjuten skatt		-116	-43
Årets skatteskuld		-348	-133
Årets resultat		10 414	-405

	Not	2021-12-31	2020-12-31
KONCERNENS BALANSRÄKNING			
Tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	6		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar		392	981
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		272 512	260 202
Maskiner och inventarier		357 419	249 468
Övriga materiella anläggningstillgångar		29 834	142 085
		659 765	651 754
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	7		
Övriga finansiella anläggningstillgångar		8 291	5 093
Summa anläggningstillgångar		668 448	657 828
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager		13 093	14 776
Fordringar	8	150 703	192 663
Kassa och bank		97 800	96 581
Summa omsättningstillgångar		261 596	304 020
SUMMA TILLGÅNGAR		930 044	961 848

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Tkr

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital	9		
Övrigt eget kapital		50 396	50 801
Årets vinst		10 414	-405
Summa eget kapital		60 810	50 396
Avsättningar	10		
Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser		39 460	34 233
Avsättningar för uppskjuten skatt		1 242	1 126
Andra avsättningar		198 174	201 632
		238 876	236 992
Långfristiga skulder	11		
Långfristiga skulder		402 252	394 115
Kortfristiga skulder	12		
Kortfristiga skulder		227 710	280 212
Aktuella skatteskulder		395	135
		228 105	280 347
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		930 044	961 849

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS			
Tkr			
Den löpande verksamheten			
Resultat före finansiella poster		14 773	5 218
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m		84 501	89 105
Betald skatt		-348	-133
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		98 926	94 190
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Förändring av varulager		1 683	5 401
Förändring av kundfordringar		41 960	-58 719
Förändring av kortfristiga skulder		-51 558	72 989
Kassaflöde från den löpande verksamheten		91 011	113 861
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-96 504	-137 241
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 773	855
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-4 575	-2 381
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		1 377	1 985
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-97 929	-136 782
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		8 137	0
Amortering av lån		0	-9 227
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		8 137	-9 227
Årets kassaflöde		1 219	-32 148
Likvida medel vid årets början		96 581	128 729
Likvida medel vid årets slut		97 800	96 581

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
KOMMUNALFÖRBUNDETS RESULTATRÄKNING			
Tkr			
Verksamhetens intäkter	2	728 692	668 800
Verksamhetens kostnader	3	-627 430	-590 689
Avskrivningar	4	-87 309	-72 879
Verksamhetens nettokostnader		13 953	5 232
Finansiella intäkter		572	306
Finansiella kostnader	5	-5 872	-6 576
		-5 300	-6 270
Årets resultat		8 653	-1 038

	Not	2021-12-31	2020-12-31
KOMMUNALFÖRBUNDETS BALANSRÄKNING			
Tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	6		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		392	981
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		272 512	260 202
Maskiner och inventarier		357 419	249 468
Övriga materiella anläggningstillgångar		29 834	142 085
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	7		
Övriga finansiella anläggningstillgångar		8 291	5 093
Andelar i koncernföretag		57 358	57 358
Summa finansiella anläggningstillgångar		65 649	62 451
Summa anläggningstillgångar		725 806	715 187
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Förråd och lager		13 093	14 776
Fordringar	8	149 706	192 662
Fordringar hos VafabMiljö AB		9 829	9 829
Kassa och bank		97 550	96 221
Summa omsättningstillgångar		270 178	313 488
SUMMA TILLGÅNGAR		995 984	1 028 675

KOMMUNALFÖRBUNDETS BALANSRÄKNING

Tkr

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital	9		
Övrigt eget kapital		51 472	52 510
Årets resultat		8 653	-1 038
Summa eget kapital		60 125	51 472
Avsättningar	10		
Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser		39 460	34 233
Andra avsättningar		192 969	191 223
Summa avsättningar		232 429	225 456
Långfristiga skulder	11		
Övriga långfristiga skulder		402 252	394 115
Skulder till VafabMiljö AB		74 523	74 523
Summa långfristiga skulder		476 775	468 638
Kortfristiga skulder	12		
Övriga kortfristiga skulder		223 020	280 195
Skulder till VafabMiljö AB		3 637	2 915
Summa kortfristiga skulder		226 655	283 109
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		995 984	1 028 675

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
KOMMUNALFÖRBUNDETS KASSAFLÖDESANALYS			
Tkr			
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		13 270	5 232
Justeringar som inte ingår i kassaflödet		88 982	88 277
Skatter och andra ej likviditetspåverkande poster		0	-2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		102 252	93 507
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager		1 683	5 401
Förändring av kortfristiga fordringar		42 955	-58 809
Förändring av kortfristiga skulder		-55 769	73 779
Kassaflöde från den löpande verksamheten		91 120	113 878
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-96 504	-137 241
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 773	855
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-4 575	-2 381
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		1 377	1 985
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-97 929	-136 782
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån/amorteringar		8 138	-9 227
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		8 138	-9 227
Årets kassaflöde		1 329	-32 131
Likvida medel vid årets början		96 221	128 352
Likvida medel vid årets slut		97 550	96 221

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bl a innebär att:

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning redovisas efter avdrag för moms och rabatter. Förbundet följer RKR 18 vid redovisning av investeringsbidrag. Denna princip innebär att bidraget bokförs som en långfristig skuld i balansräkningen för att sedan intäktsföras i samma takt som avskrivningen för den tillgång stödet avser. Periodisering av inkomster och utgifter hänförliga till perioden har gjorts enligt god redovisningssed.

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningen påbörjas senast tertialet efter driftstart eller efter slutbesiktning. Förbundet efterlever komponentavskrivning enligt RKR 11.4 för tillgångar med olika nyttjandeperiod överstigande 500 tkr. Förbundet använder i speciella fall annan avskrivningsmetod när den bättre återspeglar tillgångens förbrukning. För de inaktiva deponierna används en produktionsberoende avskrivningsmetod, dvs avskrivning görs i den takt som deponin tas i anspråk. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. Normalt omprövas dock inte tillgångars nyttjandeperiod om avskrivningstiden är 10 år eller lägre och det bokförda restvärdet understiger 500 tkr. Samtliga tillgångars nyttjandeperioder reviderades vid överlåtelse till förbundet 2016-01-01. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella tillgångar	3 år
Mark	-
Byggnader	15–30 år
Tekniska anläggningar	7–15 år
Maskiner, fordon och inventarier	5–15 år

För tillgångar med ett anskaffningsvärde överstigande 500 tkr och en nyttjandeperiod understigande 20 år görs en mer individuell bedömning av nyttjandeperioden, vilken därmed kan avvika från förbundets normala avskrivningstider.

Överordnad princip för värdering av tillgångar och skulder är försiktighetsprincipen, som innebär att tillgångar inte övervärderas och skulder inte undervärderas. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges och till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Immateriella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet av den tekniskt färdigställda och användbara funktionen enligt RKR R3. Materiella anläggningstillgångar aktiveras till anskaffningsvärdet efter avdrag för planliga avskrivningar som beräknas utifrån förväntad nyttjandeperiod. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och

immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal. Inga räntor aktiveras.

Omsättningstillgångar värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet. Fordringar har efter en åldersmässig prövning upptagits till det belopp de förväntas inflyta.

Leasingavtal ses i förbundet som operationell leasing, dvs förbundet gör bedömningen att inga avtal i dagsläget uppfyller kraven för att klassas som finansiella leasingavtal enligt RKR R5.

Avsättningar för deponi har tidigare tagits upp till den del som kommunerna årligen har debiterats samt reducerats med årets kostnader för återställande och efterbehandling av de inaktiva deponierna. Under 2017 gjorde förbundet en tilläggsavsättning med 110 mnkr för att i enlighet med RKR R9 trygga säkerhet om att avsatta medel finns för sluttäckning, drift och skötsel till och med år 2057. Återställningsplanen är nuvärdesberäknad och uppdateras vart tredje år. Avsättningen kommer att reduceras i takt med återställande och efterbehandling utförs. För den aktiva deponin görs en avsättning för förorenat avfall respektive icke farligt avfall utifrån deponerade mängder.

Pensionsförpliktelser för förbundets anställda redovisas som en pensionsavsättning och avviker från RKR R10 där pensioner intjänade före 1998 skall redovisas som ansvarsförbindelse. Ingen av de förtroendevalda har uppdrag på en betydande del av en heltid och har därmed inte rätt till pension enligt ”Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda”.

Poster inom linjen är en ställd säkerhet eller ansvarsförbindelse som inte ses som en skuld eller avsättning. Förbundet har ställda säkerheter för deponier utöver vad medlemskommunerna borgar för. Förbundet har vidare valt i likhet med tidigare år att redovisa samtliga pensionsåtaganden under avsättningar i balansräkningen och inte under ansvarsförbindelser.

I VafabMiljö Kommunalförbund ingår dotterbolaget VafabMiljö AB (org.nr 556191–4200) som sedan 2015-06-19 ägs till 100 %. Inga förändringar har skett under året i koncernstrukturen. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Med förvärvsmetoden avses att det förvärvade egna kapitalet i dotterbolagen elimineras. Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive förbundet har i allt väsentligt eliminerats. De kommunala bolagets redovisning är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen, bokföringslagen samt bokföringsnämndens allmänna råd. Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunalförbundet och det kommunala bolaget är kommunalförbundets redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen. Inga väsentliga skillnader i redovisningsprinciper har identifierats.

Det uppdrag att ta hand om avfall som kommunalförbundet har enligt 15 kap miljöbalken (kommunal avfallsverksamhet) särredovisas från övrig avfallsverksamhet. I övrig avfallsverksamhet ingår tjänster som kommunalförbundet utför åt medlemskommunerna samt den affärsverksamhet som bedrivs på den konkurrensutsatta marknaden. Intäkter och kostnader som direkt kan härledas till det kommunala avfallsuppdraget respektive övrig avfallsverksamhet tilldelas direkt till respektive uppdrag. Exempel på tilldelade intäkter är abonnentintäkter för det kommunala avfallsuppdraget och behandlingsintäkter för behandling av avfall för övrig verksamhet. Exempel på tilldelade kostnader är insamling av rest- och bioavfall för det kommunala avfallsuppdraget och kostnader för fastighetsnära insamling av förpackningar för övrig verksamhet. Intäkter och kostnader som inte direkt kan härledas till respektive uppdrag fördelas med hjälp av fördelningsnycklar baserade på i första hand andel mängd hushållsavfall/verksamhetsavfall eller uppskattad tidsåtgång för respektive uppdrag.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Koncernen

	2021	2020
Taxor och avgifter	366 368	359 083
Upplösning av ackumulerat överuttag	-9 356	-13 492
- fordonsgas	73 002	74 198
- fjärrvärme	15 056	15 408
- återvinningsmaterial och bränslen	76 228	54 681
- schakt- och deponimassor	44 938	39 447
- bränsle	43 222	30 302
- övriga behandlingsintäkter	54 470	51 526
Transportintäkter	36 474	33 143
Hyror och arrenden	5 640	5 607
Försäljning av tjänster	5 384	6 328
Realisationsvinst	4 464	2 769
Övriga intäkter	13 006	4 311
Bidrag från staten	5 061	5 489
	733 957	668 800

Kommunalförbundet

	2021	2020
Taxor och avgifter	366 368	359 083
Upplösning av ackumulerat överuttag	-9 356	-13 492
- fordonsgas	73 002	74 198
- fjärrvärme	15 056	15 408
- återvinningsmaterial och bränslen	76 228	54 681
- schakt- och deponimassor	44 938	39 447
- bränsle	43 222	30 302
- övriga behandlingsintäkter	54 470	51 526
Transportintäkter	36 474	33 143
Hyror och arrenden	5 640	5 607
Försäljning av tjänster	5 385	6 328
Realisationsvinst	4 464	2 769
Övriga intäkter	7 741	4 311
Bidrag från staten	5 061	5 489
	728 693	668 800

Not 3 Verksamhetens kostnader

Koncernen

	2021	2020
Löner och sociala avgifter	-165 615	-161 289
Pensionskostnader	-12 977	-9 437
Inköp av återvinningsmaterial	-5 879	-2 032
Bränsle, energi och vatten	-16 312	-12 975
Köp av huvudverksamhet	-204 606	-185 809
Köp av tillsatser och behandlingsmaterial	-47 707	-37 188
Köp av transporttjänster	-108 757	-111 770
Avfalls- och energiskatt	-8 220	-15 964
Avsättning till nya deponier	-1 736	-822
Övriga tjänster	-33 119	-28 996
Lokal och markhyror	-6 540	-7 196
Övriga kostnader	-19 723	-17 225
	-631 192	-590 703

Kommunalförbundet

	2021	2020
Löner och sociala avgifter	-165 615	-161 289
Pensionskostnader	-12 977	-9 437
Inköp av återvinningsmaterial	-5 879	-2 032
Bränsle, energi och vatten	-16 312	-12 975
Köp av huvudverksamhet	-204 606	-185 809
Köp av tillsatser och behandlingsmaterial	-47 707	-37 188
Köp av transporttjänster	-108 757	-111 770
Avfalls- och energiskatt	-8 220	-15 964
Avsättning till nya deponier	-1 736	-822
Övriga tjänster	-33 119	-28 996
Lokal och markhyror	-6 540	-7 196
Övriga kostnader	-15 961	-17 211
	-627 429	-590 689

Not 4 Avskrivningar

Koncernen

	2021	2020
Avskrivning byggnader och anläggningar	-26 358	-20 191
Avskrivning maskiner och inventarier	-60 362	-52 100
Avskrivning på immateriella anläggningar	-589	-589
	-87 309	-72 879

Kommunalförbundet

	2021	2020
Avskrivning byggnader och anläggningar	-26 358	-20 191
Avskrivning maskiner och inventarier	-60 362	-52 100
Avskrivning på immateriella anläggningar	-589	-589
	-87 309	-72 880

Not 5 Finansiella kostnader

Koncernen

	2021	2020
Räntekostnader	-2 819	-3 016
Bankgarantier, räntavgift på revers	-2 111	-2 078
Övriga finansiella kostnader	-220	-660
	-5 150	-5 753

Kommunalförbundet

	2021	2020
Räntekostnader	-3 541	-3 839
Bankgarantier, räntavgift på revers	-2 111	-2 078
Övriga finansiella kostnader	-220	-660
	-5 872	-6 577

Not 6 Anläggningstillgångar

	Inmateriella anläggningar	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Maskiner och inventarie r	Övriga materiella anläggningar	Finansiella anläggningar	Totalt
Ingående anskaffningsvärdet	3 952	364 059	473 770	142 085	62 451	1 046 317
Årets förändring						
- Årets aktiverade utgifter	0	33 085	162 475	-99 056	4 575	101 078
- Försäljningar och utrangeringar	0	-187	-16 085	0	-1 377	-17 649
- Omklassificeringar	0	5 651	7 544	-13 194	0	0
Utgående ack. anskaffningsvärdet	3 952	402 607	627 705	29 834	65 649	1 129 747
Ingående avskrivningar	-2 971	-103 857	-224 303	0	0	-331 131
- Försäljningar och utrangeringar		120	14 379			14 499
- Omklassificeringar						0
- Årets avskrivningar	-589	-26 358	-60 362	0	0	-87 309
Utgående ack. avskrivningar	-3 560	-130 095	-270 286	0	0	-403 941
Utgående restvärde enligt plan	392	272 512	357 419	29 834	65 649	725 806
För koncernredovisningen gäller samma siffror dock är aktierna under not 7 Fin. anl tillgångar eliminerade med 57 358 tkr.						-57 358
Totalt koncernen						668 448

Sammanställning investeringar exklusive finansiella anläggningstillgångar

	Budget	Utfall	Avvikelse
Biogasutbyggnad	21 025	36 683	-15 658
Övrigt	25 194	42 881	-17 687
Färdigställda under året	46 219	79 564	-33 345
Biogasutbyggnad			0
Övrigt	51 685	16 940	34 745
Pågår	51 685	16 940	34 745
Summa	97 904	96 504	1 400

Not 7 Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen

	2021	2020
Utsläppsrätter	8 291	5 093
	8 291	5 093

I koncernen är aktierna i dotterbolaget eliminerade med 57 358 tkr. Värdet på VafabMiljö AB:s justerade egna kapital uppgår till 58 020 tkr (56 282 tkr). Värdet bedöms öka under närmaste 4 åren, då bolaget årligen erhåller ränteintäkter för ett ännu ej reglerat lån till VafabMiljö kommunalförbund.

Kommunalförbundet

	2021	2020
Värde på aktier i dotterbolag	57 358	57 358
Utsläppsrätter	8 291	5 093
	65 649	62 451

Not 8 Fordringar

Koncernen

	2021	2020
Kundfordringar	96 288	144 648
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41 769	39 799
Övriga kortfristiga fordringar	12 646	8 215
	150 703	192 663

Kommunalförbundet

	2021	2020
Kundfordringar	96 288	144 648
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41 769	39 799
Övriga kortfristiga fordringar	11 649	8 214
	149 706	192 661

Not 9 Eget kapital

Koncernen

	2021	2020
Övrigt eget kapital	50 396	50 801
Årets resultat	10 414	-405
	60 810	50 396

Kommunalförbundet

	2021	2020
Övrigt eget kapital	51 472	52 510
Årets resultat	8 653	-1 038
	60 125	51 472

Koncernens egna kapital	Övr. eget kapital	Årets resultat	Eget kapital
Eget kapital 2021-01-01	50 801	-405	50 396
Omföring fg års resultat	-405	405	0
Årets resultat		10 414	10 414
Summa	50 396	10 414	60 810

Not 10 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen

	2021	2020
Pensionsförpliktelse före 1988, KPA	7 268	6 835
Pensionsförpliktelse efter 1988, KPA	32 192	27 398
<i>Summa avsatt till pensioner</i>	<i>39 460</i>	<i>34 233</i>
Ingående avsättning pensioner	34 233	31 973
Årets förändring pensioner	5 227	2 260
Avsatt för återställande av inaktiva deponier*	140 256	173 393
Avsatt för återställande av aktiv deponi**	19 565	17 830
Över/underutnyttjande av sluttäckningskostnader	33 148	0
Avsättningar för uppskjuten skatt	1 242	1 126
Andra avsättningar	5 205	10 409
	238 876	236 991

Kommunalförbundet

	2021	2020
Pensionsförpliktelse före 1988, KPA	7 268	6 835
Pensionsförpliktelse efter 1988, KPA	32 192	27 398
<i>Summa avsatt till pensioner</i>	<i>39 460</i>	<i>34 233</i>
Ingående avsättning pensioner	34 233	31 973
Årets förändring pensioner	5 227	2 260
Avsatt för återställande av inaktiva deponier*	140 256	173 393
Avsatt för återställande av aktiv deponi**	19 565	17 830
Över/underutnyttjande av sluttäckningskostnader	33 148	0
	232 429	225 456

*Avsättningen avser återställande av de äldre 6 icke-aktiva deponierna i regionen. Återställandet påbörjas 2009 och beräknas pågå tom 2027. En utökning av den totala avsättningen har gjorts 2017 med 110 mnkr, som skall räcka till och med ansvaret enligt länsstyrelsen har upphört år 2057.

**Avsättning för återställande av den aktiva deponin ianspråktagen år 2009 görs med 42 kr/ton för icke-farligt avfall och 98 kr/ton för farligt avfall som läggs på deponin. Beräkningarna är uppdaterade 2021 och baserar sig på den tidigare utredning som gjordes avseende metod för att återställa deponierna.

Not 11 Långfristiga skulder

Koncernen

	2021	2020
<i>Räntebärande skulder:</i>		
Koncernkonto Swedbank	303 844	303 371
Skuld till medlemskommuner	64 200	64 200
<i>Icke räntebärande skulder:</i>		
Förskott investeringsbidrag*	3 058	24 000
Övriga långfristiga skulder	31 150	2 543
	402 252	394 115

Kommunalförbundet

	2021	2020
<i>Räntebärande skulder:</i>		
Koncernkonto Swedbank	303 844	303 371
Skuld till medlemskommuner	64 200	64 200
<i>Icke räntebärande skulder:</i>		
Skuld till VafabMiljö AB	74 523	74 523
Förskott investeringsbidrag*	3 058	24 000
Övriga långfristiga skulder*	31 150	2 543
	476 775	468 638

	2017	2018	2019	2020	2021
Genomsnittlig låneränta %	1,6	1,5	1,3	1,6	1,4

Inget lån förfaller inom fem år. Koncernkontot i Swedbank avser checkräkningskrediten med Västerås stad som motpart och kreditgivare. Skuld till medlemskommun avser köp av aktier i VafabMiljö AB. Skulden till dotterbolag avser köpeskilling för överlåtna tillgångar och skulder i enlighet med överlåtelseavtalet.

*Förutbetalda investeringsbidrag

	2021	2020
Skuld Naturvårdsverket	3 058	24 000
Förutbetalda investeringsbidrag, ingående värde*	1 861	1 501
Nya investeringsbidrag under året	32 043	477
Resultatförda investeringsbidrag	0	-117
Akkumulerad upplösning av investeringsbidrag	-2 754	-244
Summa förutbetalda investeringsbidrag	34 208	25 617

*saldot är en del av Övriga långfristiga skulder

Not 12 Kortfristiga skulder

Koncernen

	2021	2020
Leverantörsskulder	146 576	184 948
Moms och punktskatter	-2 971	391
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 666	6 434
Pensionskostnader och löneskatt	12 967	9 742
Semesterlöneskuld	12 764	11 641
Upplupen abonnentskuld (RUF)*	12 007	21 570
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39 700	45 483
	227 710	280 211

Kommunalförbundet

	2021	2020
Leverantörsskulder	141 901	184 948
Moms och punktskatter	-2 971	391
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 666	6 434
Pensionskostnader och löneskatt	12 967	9 742
Semesterlöneskuld	12 764	11 641
Upplupen abonnentskuld (RUF)*	12 007	21 570
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39 684	45 467
Skuld till VafabMiljö AB	3 637	2 915
	226 655	283 108

* Upplupen abonnentskuld (RUF)

Medlemskommun	Heby	Fagersta	Norberg	Skinn- skatteberg	Enköping	Hallsta- hammar	Sura- hammar	Övriga kommuner *	Totalt
Ingående behållning (tkr)	4 253	2 010	2 054	2 697	2 613	1 543	6 402	0	21 571
Förändring (tkr)	-1 972	-815	-836	-1 420	-918	-684	-2 919	0	-9 564
Utgående behållning (tkr)	2 281	1 195	1 218	1 277	1 695	859	3 483	0	12 007

* Västerås, Sala, Köping, Arboga & Kungsör

Not 13 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Kommunalförbundet

	2021	2020
Ställda säkerheter	12 550	12 550
	12 550	12 550

Inga eventalförpliktelser

Förändringar årsredovisning, VafabMiljö kommunalförbund 222000-3129

Förändringarna gjorda i VafabMiljö AB, 556191-4200, påverkar koncernsiffrorna i förbundets årsredovisning. Följande förändringar är gjorda i årsredovisningen;

- Tabell 1, Flerårsöversikt koncern. Kolumnen för 2021 uppdaterade med nya siffror efter justeringarna i AB. Ingen justering i efterföljande text.
- Tabell 4, Resultaträkning för koncern och kommunalförbundet. Kolumnen Utfall koncern uppdaterad med nya siffror efter justeringarna i AB samt att efterföljande text är uppdaterad då koncernresultatet förändrats och återföringen av avsättningen förändrats.
- Tabell 9, Driftredovisning VafabMiljö AB. Siffrorna i kolumnen Utfall 2021 uppdaterade samt att efterföljande text uppdaterats då bolaget resultat och återföringen av avsättningen förändrats.
- Koncernens balansräkning, resultaträkning och kassaflödesanalys är uppdaterade med nya siffror.
- Noter där specifikationen av koncernen påverkats och uppdaterat är;
 - Not 2, Verksamhetens intäkter
 - Not 8, Fordringar
 - Not 9, Eget kapital
 - Not 10, Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser
 - Not 12, Kortfristiga skulder

Revisorerna i Vafab Miljö Kommunalförbund

Till: Fullmäktige i respektive medlemskommun:

Arboga	Norberg
Fagersta	Sala
Hallstahammar	Skinnskatteberg
Kungsör	Västerås
Köping	Heby
Enköping	Surahammar

Revisionsberättelse för år 2021

Vi, av fullmäktige i respektive medlemskommun, utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Vafab Miljö Kommunalförbund (organisationsnummer 222000 – 3129).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Under året har revisionen genomfört en fördjupad granskning av förbundets arbete med IT- och informationssäkerhet. Granskningen var inriktad mot roller och ansvar, struktur rörande intern kontroll, förekomst av relevanta styrdokument samt former för åiterrapportering till förbundet direktion. Vår övergripande bedömning är att förbundet har en tillräcklig intern kontroll med avseende på IT- och informationssäkerhet, i allt väsentligt.

Av årsredovisningen framgår att förbundet för 2021 redovisar ett visst underskott avseende den kommunala avfallsverksamheten, vilket utgör en risk med avseende på en ekonomi i balans. Dock finns en gemensam taxa fastställd mellan kommunerna, vilket skapar förutsättningar för en ekonomi i balans även för

avfallsverksamheten. Revisionen har för avsikt att följa utvecklingen rörande detta område framgent.

Vidare noterar vi att förbundet inte uppfyller samtliga mål för verksamheten. Av förbundets totalt 17 mål är det 5 mål som inte uppnås eller endast delvis uppnås vid årsbokslutet. Viktigt att direktionen prioriterar åtgärder för att fullt ut uppnå gällande mål.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed, i allt väsentligt.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Vafab Miljö Kommunalförbund i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenliga med de verksamhetsmål som direktionen uppställt, vilket är allvarligt. Dock pågår ett arbete för att uppnå samtliga mål.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige i respektive medlemskommun beviljar ansvarsfrihet för direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Västerås den 24 mars 2022

Barbara Conte

Tony Forsberg

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör de sakkunnigas granskningsrapport rörande årsredovisningen 2021, Granskning av förbundets arbete rörande IT- och informationssäkerhet samt lekmannarevisorernas granskningsrapport 2021

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

BARBARA CONTE

Undertecknare 1

Serienummer: 19530629xxxx

IP: 188.148.xxx.xxx

2022-03-24 12:49:32 UTC

TONY FORSBERG

Undertecknare 2

Serienummer: 19590717xxxx

IP: 90.129.xxx.xxx

2022-03-24 14:04:15 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

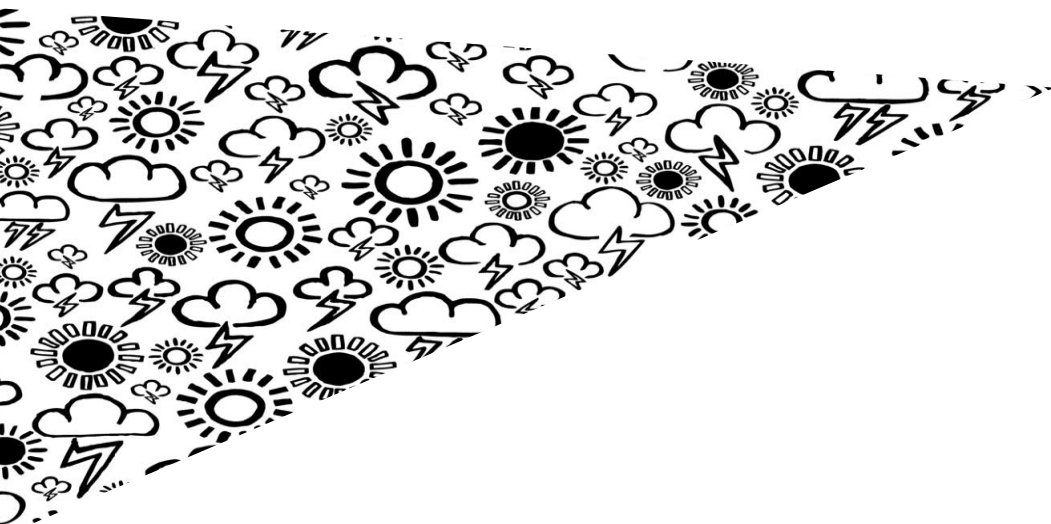
Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>

VafabMiljö Kommunalförbund

Granskning av årsbokslut/årsredovisning
2021

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
3. Förbundets resultat och balansräkning.....	3
3.1. Resultaträkning samt prognos	3
3.2. Balansräkningen.....	4
4. Kommentarer till förvaltningsberättelsen.....	5
5. VafabMiljö AB	7

1. Sammanfattning

På uppdrag av VafabMiljö kommunalförbunds förtroendevalda revisorer har EY granskat förbundets årsbokslut samt års- och sammanställda redovisning för år 2021. Här följer en summering av väsentliga iakttagelser från granskningen:

- ✓ Årsredovisningen ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av förbundets resultat och ställning per 31 december 2021.
- ✓ Den sammanställda redovisningen ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av resultat och ställning per 31 december 2021, för förbundet och dess dotterbolag.
- ✓ Förbundet uppnår för år 2021 en bättre måluppfyllnad än föregående år.
- ✓ Direktionens sammanvägda bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning uppnås visar på "delvis" för flera av de perspektiv som utvärderas.
- ✓ Känslighetsanalys rörande förändringar i väsentliga omvärldsfaktorer skulle med fördel kunna utvecklas ytterligare i förvaltningsberättelsen.
- ✓ Årsredovisningens förvaltningsberättelse kan med fördel kompletteras med en redogörelsen för utfallet av de kontroller som utförs i enlighet med den fastställda interna kontrollplanen.

2. Inledning

Granskningen omfattar årsredovisningen för kommunalförbundet med dotterbolag med fokus på den finansiella informationen i årsredovisningen avseende verksamhetsåret 2021, samt uppföljning av verksamhetens mål och bedömning av god ekonomisk hushållning.

Syftet med granskningen är att:

- ▶ bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed för kommuner och därmed ger en rättvisande bild över resultat och ställning.
- ▶ bedöma huruvida förbundets balanskravsutredning ger en rättvisande bild,
- ▶ bedöma om gällande finansiella mål uppnåtts,
- ▶ bedöma om verksamheten bedrivits så att beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheten uppnåtts,

Med rättvisande bild avses:

- ▶ att redovisade tillgångar och skulder existerar och avser förbundet,
- ▶ att redovisade tillgångar och skulder värderats och klassificerats korrekt,
- ▶ att förbundets samtliga tillgångar och skulder medtagits,
- ▶ att inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt avseende verksamhetsår samt
- ▶ att god redovisningssed i övrigt uppfylls bland annat vad gäller krav på information i förvaltningsberättelsen och i tilläggsupplysningarna.

I denna rapport sammanfattas våra mest väsentliga iakttagelser.

3. Förbundets resultat och balansräkning

Vi har granskat årsredovisningen samt årsbokslut 2021 samt analyserat större avvikelser och förändringar mot budget. Nedan lämnas kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter för vilka vi gjort iakttagelser i granskningen.

3.1. Resultaträkning samt prognos

VafabMiljö Kommunalförbund redovisar per 31 december 2021 ett positivt resultat om 8,7 mkr (-1 mkr), vilket är väsentligt bättre än föregående år.

Inom ramen för det kommunala uppdraget så har kommunalförbundet ett negativt resultat om -0,2 mkr (-4 mkr). Detta medför att de intäkter som är hänförligt till det kommunala uppdraget inte täcker de kostnader som uppstår i samband med att hantera uppdraget av insamling,

hantering och avsättningar för deponi, men det har skett en förbättring jämfört med föregående år. Direktionen arbetar med att hanteras underskottet framgent.

Totalt sätt inom kommunalförbundet har intäkterna ökat främst på grund av hantering av återvinningsmaterial och beror på väsentligt ökade marknadspriser på både wellpapp samt metall.

Verksamhetens kostnader totalt inom kommunalförbundet har ökat mer än föregående år (627 Mkr mot 591 Mkr) och hör till viss del ihop med den expanderade och mer omfattande verksamheten. Det är främst service- och underhållskostnader, tillsatser av biogas samt behandling av externa avfall som ökat mest. Även årets avskrivningar har ökat till följd av större aktiveringar under året.

Finansnetto är något högre än föregående år och beror på en kombination av både ökade och minskat räntekostnader/intäkter.

Efter granskningen av förbundets bokslutsdokumentation är det vår sammantagna bedömning att årsredovisningen ger en rättvisande bild, i allt väsentligt, av förbundets resultat för perioden 1 januari till och med den 31 december 2021.

3.2. Balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Under året har flera investeringar genomförts, främst rörande maskiner och inventarier och övriga materiella anläggningstillgångar. Ökningen avseende materiella anläggningstillgångar på totalnivå avser främst tillgångar kopplat till projektet "Växtkraft 2.0" som i år har aktiverats i sin helhet. Totala aktiveringar till projektet "Växtkraft 2.0" som står för majoriteten av årets aktiveringar uppgår till cirka 147 mkr.

Detta förklarar också minskningen avseende pågående nyanläggningar som per december 2021 uppgår till 30 mkr (142 mkr).

Vi har granskat att redovisningen enligt huvudboken överensstämmer med förbundets anläggningsregister samt stickprovsvis kontrollberäknat redovisade avskrivningar. Vi har även stickprovsvis granskat aktiveringarna mot underlag. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

Finansiella anläggningstillgångar

Posten avser i huvudsak aktier i dotterbolaget samt utsläppsätter. Inget har noterats i vår granskning av dessa poster.

Övriga kortfristiga fordringar

Större balansposter utgörs av kundfordringar, interimfordringar, fordran mot ägarkommuner samt övriga kortfristiga fordringar.

Kundfordringar har minskat jämfört med föregående år (-48mkr) vilket avser främst att förbundet hade en fordran på Mälarenergi på 109 mkr avseende avtalet med flöden mellan förbundet och Mälarenergi AB. Motsvarande skuld finns redovisad som leverantörsskulder.

Vår granskning har omfattat granskning av verifierande underlag och beräkningar. Inga väsentliga noteringar har gjorts.

Kassa och bank

Kassa och banktillgodohavanden uppgår till 98 mkr (96 mkr). Löpande verksamheten genererar ett överskott och investeringsverksamheten har ett utflöde från kassa till följd av investeringar samt att finansieringsverksamheten har bidragit till minskning av likvida medel.

Granskning av banktillgodohavanden har utförts av verifierande underlag från externa parter. Inga väsentliga noteringar har gjorts.

Avsättningar

Förbundets avsättningar utgörs av pensionsåtaganden till 39 mkr (34 mkr) och andra avsättningar till 193 mkr (191 mkr).

Förbundets pensionsåtaganden har granskats mot underlag från KPA. Det kan noteras att förbundet inte fullt ut följer rekommendation RKR 10 (redovisning av pensioner) fullt ut. Detta då pensionsåtagandet till sin helhet redovisas som en avsättning. Den lagstadgade blandmodellen tillämpas således inte.

Andra avsättningar avser återställande av deponier, vilket har ökat till följd av att avsättningen har justerats för överutnyttjande av sluttäckning för 2020. Vi har granskat avsättningen mot beräkningsunderlag och har inte noterat några avvikelser.

Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna utgörs främst av leverantörsskulder, interimsskulder samt övriga kortfristiga skulder, däribland semesterlöneskulder. Leverantörsskulder har minskat väsentligt mot föregående år och beror likt minskningen av kundfordringar på regleringen av självkostnadsfördelning som minskat i år. Detta är avstämt mot Mälarenergi AB utan anmärkning. I övrigt har den upplupna abonnentsskulden (RUF) vilket är fördelad på flera kommuner minskat mot föregående år. Granskningen har omfattat avstämning mot underliggande avtal och bedöms korrekt hanterat.

Långfristiga skulder

Skulden till VafabMiljö AB uppgår fortsatt till 74,5 mkr medan övriga långfristiga skulder har ökat till 402 mkr (394 mkr) vilket avser främst avser förutbetalda investeringsbidrag för Biogasanläggningen.

Sammanställd redovisning

I årsredovisningens finansiella avsnitt finns motsvarande uppgifter för koncernen som då inkluderar dotterbolaget Vafab Miljö AB. Vi har övergripande tagit del av den sammanställda redovisningen utan att ha noterat några väsentliga differenser.

Vår övergripande bedömning

Efter vår granskning av resultat- och balansräkning, samt den sammanställda redovisningen är det vår bedömning att förbundets resultat och ställning, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamheten per den 31 december 2021. Vår uppfattning är att förbundets bokslutsprocessen är av tillräcklig kvalitet.

4. Kommentarer till förvaltningsberättelsen

Vår granskning har omfattat en genomgång av att information enligt lagkrav i Lag om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer enligt RKR 15 presenteras

samt redovisas på ett ändamålsenligt sätt i förvaltningsberättelsen. Vidare har vi stämt av att informationen i förvaltningsberättelsen överensstämmer med övrig verifierande information som vi samlat in under granskningen av årsbokslutet.

I förvaltningsberättelsens avsnitt "*Översikt VafabMiljös utveckling*" samt "*Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning*" redovisas information för utvecklingen under de senaste fem åren samt information om finans- och pensionsförvaltningen, men även ett kortare avsnitt där förbundets redogör för väsentliga omvärldsfaktorer.

I avsnittet "*Händelser av väsentlig betydelse*" beskrivs och kommenteras flera för förbundet viktiga områden, bland annat rörande avfallstaxa, arbetet utifrån avfallsplanen samt förbundets arbete med biogasproduktion. Även hantering och effekter av den under året pågående pandemin kommenteras.

I avsnittet "*Styrning och uppföljning*" redogörs det för direktionens arbete, former för antagande av budget samt uppföljning men även de olika forum för samråd och samverkan som finns för medlemskommunerna. Avsnittet omfattar även ett kortare avsnitt rörande förbundets arbete med intern kontroll, där det framgår att direktionen fastställt en internkontrollplan för verksamhetsåret och är en del i ledningssystemet. Förbundet revideras enligt standarder ISO 9001 samt 14001 av externa parter årligen.

Förvaltningsberättelsen omfattar även ett särskilt avsnitt rörande det lagstadgade begreppet "*God ekonomisk hushållning*". I avsnittet redovisas och kommenteras förbundets måluppfyllelse, i tabellform samt i beskrivande texter.

Särskilda avsnitt rörande "*balanskravresultatet*" samt "*väsentliga personalförhållanden*" redovisas i förvaltningsberättelsen omfattar tillräcklig information. Av förbundets balanskravsutredning framgår att det lagstadgade balanskravet uppnås, vilket är positivt. Det kan noteras att förbundet i årets balanskravsutredning gjort en justering rörande balanskravsutredningen föregående år. Justeringen gjordes i syfte att korrigera ett fel i uppställningen vilket innebar ett negativt resultat för 2020. Det negativa balanskravsresultatet från föregående år återställt i och med årets positiva resultat.

I likhet med tidigare år omfattar förvaltningsberättelsen en särredovisning av den kommunala avfallsverksamheten samt utfall för denna på en övergripande nivå.

Utöver de ekonomiska avsnitten rörande resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalys, tilläggsinformation (noter) finns även redovisningar av årets investeringsverksamhet samt driftsredovisning.

Vår bedömning av förvaltningsberättelsen

Vår sammanfattande och övergripande bedömning är att det i förbundets årsredovisning lämnas en tillräcklig redogörelse kring den verksamhet som bedrivits under 2021. Utformningen av årsredovisningen gör att informationen om verksamheten är tillgänglig på ett överskådligt sätt.

Av förvaltningsberättelsen framgår direktionens redovisning av förbundets måluppfyllelse. Vår bedömning är att denna redovisning sammantaget är tillräcklig. Vi noterar att måluppfyllelsen är något bättre i jämförelse med föregående år men att det fortsatt finns visst utrymme för förbättringar. Det är positivt att det inte längre finns mål där direktionen anser att måluppfyllelsen inte är möjlig att utvärdera.

Av förvaltningsberättelsen framgår att direktionens bedömning rörande "god ekonomisk hushållning" uppnås delvis för flera av de perspektiv som utvärderas. Ytterligare förbättringar kan således göras för kommande år.

Det är positivt att förbundet under år 2021 haft en fastställd plan för sitt övergripande arbete med intern kontroll. Planen har utgått från en dokumenterad riskanalys. Det är även positivt att utfallet rörande insatser med avseende intern kontroll kommenteras, om än kortfattat.

Vår bedömning att det är positivt att förbundet redovisar ett positivt resultat enligt det lagstadgade balanskravet. Föregående års underskott, efter justering i årets årsredovisning, är återställt.

För att utveckla årsredovisningen informationsvärde ytterligare lämnar vi följande rekommendationer:

- ✓ Känslighetsanalys rörande förändringar i väsentliga omvärldsfaktorer skulle med fördel kunna utvecklas ytterligare i förvaltningsberättelsen.
- ✓ Årsredovisningens förvaltningsberättelse kan med fördel kompletteras med en redogörelse för utfallet av de kontroller som utförs i enlighet med den fastställda interna kontrollplanen.

5. VafabMiljö AB

Under året har bolaget, som varit vilande under senare år, återigen börjat bedriva verksamhet. Inom ramen för bolaget bedrivs två strategiska utvecklingsprojekt. Kostnader om 3,7 mkr har belastat bolaget för verksamhetsåret 2021 och avser personal- och administrativa kostnader samt vissa konsultkostnader. Vidare har en avsättning om 10,4 mkr lösts upp, vilket inneburit en intäkt om motsvarande belopp.

Västerås den 22 mars 2022

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor